DOĞAN KARDEŞ

SAYI: 18, MART 1990
AYLIK DERGİ
KDV DAHİL 2.500 TL.

Tarama
BlackBishop

YARIŞMALARIMIZ BAŞLIYOR!

GAZETENİZ ÇIKTI!

çocuklar!...

FİLO GELİYOR!

Uçaklar, motorsikletler
yarış otoları, helikopterler..
Tam 35 model. Alın, kendiniz, yapın!...
Kutudaki parçaları birleştirin. Çıkartmaları yapıştırın
oyuna başlayın. Üstelik armağanlı çok hesaplı!... Filo'ya katılın!..

SİSTEM. LTD. güvencesiyle.
Bakkallarda, marketlerde, kitapçılarda, oyuncakçılarda, kuruyemişçilerde.

Filo Maket
"Filo'ya katılın"

SİSTEM
Turizm Otelcilik Hizmetleri Ltd. Şti.

Sevgili arkadaşlar,

Dergimizin ekindeki "Doğan Kardeş Postası"nı aldınız mı? Doğan Kardeş Postası sizler için çıkardığımız ve bundan sonra her ay ek olarak vereceğimiz sekiz sayfalık bir gazete.

Gazetemizde, dünyada ve ülkemizde bir önceki ay gelişen önemli olayları, bu olayların bilmediğimiz yanlarını bulacaksınız. Ayrıca ürünlerinize ayırdığımız bir de "İletişim" sayfası var. Bu sayfa için, makale ve karikatürlerinizi bekliyoruz.

Geçtiğimiz yıl başlattığımız resim ve yazı yarışmasını bu yıl da sürdürüyoruz. Yarışmamızın resimle ilgili bölümünün konusu hayvan sevgisi, yazıyla ilgili bölümünün konusu ise laiklik. Nitelikli ürünlerinizle bizleri bu yıl da şaşkınlığa sürükleyeceğinizden eminiz. Geçtiğimiz yıl her iki yarışmanın jürisi, onca güzel ürün arasından sıralama yapmakta zorlanmıştı. Bu yılki yarışmamızla ilgili ayrıntılı bilgiyi, bir sonraki sayfamızda bulabilirsiniz.

New-York'a gidecek öğretmen ve öğrencinin kim olacağını merakle beklediğinizi biliyoruz. Jürimiz projelerle ilgili son değerlendirmeyi bu ay yapacak. Gelecek ayki sayımızda ise merakla beklenen sonucu açıklayacağız.

Dergimiz katkılarınızla giderek daha güzel oluyor. Sizlerden gelen ürünlerin yoğunluğu karşısında "Posta Kutusu"na ayırdığımız sayfa sayısını artırdık. Artık, öykü ve fıkralarınızı daha çok değerlendirebileceğiz.

Son olarak dergimize gönderdiğimiz övgü dolu mektuplara teşekkür ederiz. Sizlere en iyiyi, en doğruyu, en güzel şekilde sunmaya çalışıyoruz. Yeniden buluşmak dileğiyle hoşçakalın.

Doğan Kardeş'iniz.

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı 18, Mart 1990

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sok. No:1
Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23 - 516 85 32
Abone Başvuruları için Tel: 516 93 23

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti.Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU
Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ
Yayın Danışması: Nadir Ergin TELCİ
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Nevzat BASIM, Sema Polat ÖĞÜT

Katkıda Bulunanlar: Didar ARSLAN, Tuncay BATIBEKİ, Neva BOYACIOĞLU, Seçil BÜKER, Ercan DİNÇER, Nuriye EGE, Nazan ERKMEN, Ali Murat ERKORKMAZ, Hatice GÜNEL, Tarık GÜNERSEL, Mehmet Ali KILIÇBAY, Piyale MADRA, Nabey ÖNDER, Ateş SUNAY
Kapak Deseni: Erdoğan UĞURLU

Reklâm ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU
Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE
Muhasebe: Işın EVİRGEN

Dizgi: Mozaik
Renk Ayırımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San.A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

İlan Koşulları:
Arka Kapak: 4.000.000 TL.
Kapak İçleri: 3.500.000 TL.
İç Sayfalar: 3.000.000 TL.

Fiyatı: 2.500 TL (KDV Dahil) **KKTC Fiyatı: 3.500 TL.** **Abone Bedeli: Yalnız 1 Yıllık: 25.000 TL.** **Yurt Dışı: 25 US $, 50 DM**

YARIŞMAMIZ VAR!

GELECEĞİN RESSAMLARI VE YAZARLARI YARIŞMASI ÖDÜLLERİ

Her iki yarışmanın **birinci**lerine **Commodore** Bilgisayar.
Her iki yarışmanın **ikinci**lerine, **bisiklet**
Resim yarışması üçüncüsüne, **yağlıboya seti.**
Kompozisyon yarışması üçüncüsüne, daktilo
Ayrıca her iki dalda 7'şer mansiyon verilecek, mansiyon kazananlara ise, amatör fotoğraf makinaları.

GELECEĞİN RESSAMLARI YARIŞMASI

Katılma Koşulları

▶ Yarışma konusu **"hayvan sevgisi"** olarak belirlenmiştir.

▶ Yarışmaya yalnızca bir eserle katılınabilir.

▶ Yarışma, ilkokul **4 ve 5.sınıf** öğrencileriyle tüm **ortaokul** öğrencilerine açıktır.

▶ Yarışmacılar, eserlerini iki karton arasında **kırılmayacak** şekilde ambalajladıktan sonra, **31 Mayıs 1990, Perşembe** akşamına kadar,
Doğan Kardeş, Geleceğin Ressamları Yarışması
Yeniçeriler Cd., Sinekli Medrese Sk., No: 1, Kat:3
Beyazıt/İSTANBUL
adresine elden teslim edebilirler ya da **iadeli taahhütlü** olarak postayla gönderebilirler.

▶ Resimler **30x40** boyutunda, resim kağıdına çalışılacaktır. Dilediğiniz boya türünü kullanabilirsiniz.

▶ Yarışmacılar, resimlerinin arkasına, ad ve soyadlarını, yaşlarını, okul ve sınıflarını, açık adreslerini (il ve ilçelerini ve posta kodlarını unutmadan) yazacaklar, birer adet de vesikalık fotoğraf ekleyeceklerdir.

▶ Yarışmaya katılan eserler, ilk elemeden sonra, **seçici kurul** tarafından değerlendirilecektir.

▶ Gönderilen eserler sahiplerine iade edilmeyecektir. Yarışmaya katılan eserlerin her türlü yayın ve kullanım hakkı **Yapı Kredi Yayınları Limited Şirketi**'ne aittir..

GELECEĞİN RESSAMLARI YARIŞMASI SEÇİCİ KURULU

Alaattin AKSOY, Avni ARBAŞ, Mustafa ASLIER, Cengiz BEKTAŞ, Aydın ERKMEN, Can GÖKNİL, A. Murat ERKORKMAZ

GELECEĞİN YAZARLARI YARIŞMASI

Katılma Koşulları

▶ Yarışma konusu **"Laiklik ve Cumhuriyet Türkiye'sinde laikliğin önemi"** olarak belirlenmiştir.

▶ Her yarışmacı yalnız bir kompozisyonla yarışmaya katılabilir.

▶ Yarışma ilkokul **4 ve 5.sınıf** öğrencileriyle tüm **ortaokul** öğrencilerine açıktır.

▶ Kompozisyonlar beyaz dosya kağıdına, en çok **üç sayfa** olarak, kitap harfleriyle okunaklı bir şekilde yazılmalıdır.

▶ Yarışmacılar, kompozisyonlarında ad ve soyadlarını, yaşlarını, okul ve sınıflarını, açık adreslerini (il ve ilçelerini ve posta kodlarını unutmadan) yazacaklar, birer adet de vesikalık fotoğraf ekleyeceklerdir.

▶ Kompozisyonlar, **31 Mayıs 1990 Persembe** akşamına kadar,
Doğan Kardeş, Geleceğin Yazarları Yarışması
Yeniçeriler Cd., Sinekli Medrese Sk., No:1, Kat:3
Beyazıt/İSTANBUL
adresine elden teslim edebilirler ya da **iadeli taahütlü** olarak postayla gönderebilirler.

▶ Yarışmaya katılan eserler, ilk elemeden sonra, **seçici kurul** tarafından değerlendirilecektir.

▶ Gönderilen eserler sahiplerine iade edilmeyecektir. Yarışmaya katılan eserlerin her türlü yayın ve kullanım hakkı **Yapı Kredi Yayınları Limited Şirketi**'ne aittir.

GELECEĞİN YAZARLARI YARIŞMASI SEÇİCİ KURULU

Enis BATUR, Nail GÜRELİ, Gencay GÜRSOY, M.Ali KILIÇBAY, Ahmet OKTAY, Prof.Dr.Niyazi ÖKTEM

POSTA KUTUSU

UYKU VE RÜYA

Saat geç olmadan uyurum.
Renkli rüyalar görürüm.
Rüyamda cadı, büyücüden
korkmam.
Çünkü masallarda olduğunu
bilirim.

Mine ŞAFAK/ANKARA

HALACIĞIM

Yerde açan çiçek gibi,
Gökte doğan güneş gibi
Güzelsin sen halacığım.

Seni çok seviyorum
Kalbimde yaşıyorsun
Sevgili halacığım.

Mavi gözlü
Altın saçlı
Benim güzel halacığım.

Güzel sözlü
Güzel yüzlü
Benim güzel halacığım.

Senem KESKİN/İZMİR

CEREN GÖĞÜŞ

KARDEŞİM

Benden sonra en küçük
kardeşimdir.
Kardeşimi çok severim.
Onun bir sorunu olsa,
Ben hemen yardım ederim.

Mine ŞAFAK/ANKARA

ÖZGÜRLÜK

Ne güzeldir özgürlük!
Herkes dilediğini yapar.
Kimse birbirine karışmaz.
Ne güzeldir özgürlük!

Kimse baskı altında yaşayamaz.
Herkes özgür olmak ister.
Bunun için yıkılmadı mı Berlin
Duvarı?
Ne güzeldir özgürlük!

Filistin'de, Çin'de gençler
Özgürlük diye diye öldüler.
Özgürlük sırası şimdi
Romanya'da
Ne güzeldir özgürlük!

Senem ÖZCAN/ANKARA

DİLEK YÜCE

2000

21. YÜZYIL

Geliyor işte,
İki bin yılı!
Dünyanın 21. yüzyılı.
Zaman iki bin yaşında,
Ve söz veriyorum sana,
O gün yazacağım
bir şiir daha!

Nariç KULA

KEDİLER

Mini mini kediler,
Rüyalarıma girdiler,
Daha yazacaktım,
Kalemimi yediler.

Dilek YÜCE/KAYSERİ

ORMAN

Ben bir küçük ağacım.
Yıllarca durayım,
Bırakın beni ellemeyin,
Büyüyeyim koskoca olayım.

Büyüdüm ama artık kesmeyin,
Çünkü kurumadı dallarım,
Kesmeyin ne olur,
Ben bir küçük ağacım.

Esma KOSALAK

TELEVİZYON

Ders bitince
Koşarız televizyona,
Çeşit çeşit programlar
Verir herkese.

Ne güzeldir
Bilgi veren televizyon,
Gece geldi kapandı
Haydi çocuklar yatağımıza.

Aydan GÜLTAŞ

TOROSLAR

Üzerinizde karlar
Ne heybetli duruşunuz var.
Bakmaya doyamıyorum
Ah! Toroslar Toroslar...

Biliyor musunuz?
Ne kadar güzelsiniz!
Batıdan doğuya kadar
Sıra sıra dizilmişsiniz.

Türkiye'nin güneyinde,
Tam sıcak bölgede,
Niçin karlarınız erimiyor?
Söylesenize...

Yasemin KONAK/Tarsus-İÇEL

ZEYNEP KÖKSAL

KAH.. KAH...

KAH.. KAH

KAH.. KAH!

SABAH SERİNLİĞİNDE

Uluslararası bir toplantı için her ülkeden bir temsilci gelmiş. Türkiye'yi ise bir Karadenizli temsil ediyormuş. Temsilcilere "Güneşe nasıl gidilir?" konusunda fikirleri sorulmuş. Sıra Karadenizliye gelmiş.

— Siz güneşe gitme konusunda neler düşünüyorsunuz?

— Bir araç yapıp gideceğiz.

— Ama nasıl olur? Güneş çok sıcak, hiç bir makina o sıcaklığa dayanamaz.

— Eh, onu biz de biliyoruz. Onun için sabah serinliğinde gidiyoruz.

Feride Cihan HACI

ZEKİ ÇOCUK

Öğretmen, tahtaya kaldırdığı çocuğa sordu:

— Edison elektriği keşfetti Eğer Edison olmasaydı, ne olacaktı?

— Hiiç öğretmenim, televizyonu mum ışığında seyretmek zorunda kalacaktık.

İris ERSOY

KAH.. KAH!

BİRİ BEDAVA

Hasan manav dükkanının yanında durur. Karpuzları işaret edərek sorar:

— Karpuz kaça?

— Altısı beş lira.

Hasan hemen parmak hesabı yapar. Altısı beş lira, beşi dört lira, dördü üç lira, üçü iki lira, ikisi bir lira, biri bedava!

— O halde bana bir tane karpuz ver.

Seda ÇAKAN

SOLLUYACAK

Köy yolunda giden bir otomobil, işaret veren köylünün yanında durdu. Arabanın sahibi:

— Ne tarafa gidiyorsun? dedi.

— Falanca kasabaya...

— Yolumun üstünde... Buyrun götüreyim...

— "Ama yalnız değilim," dedi köylü, "ineğim var."

— Peki nasıl yapacağız?

— Kolay, karşılığını verdi köylü.

— İneğimi arka tampona bağlarız olur biter. İneğim arkada diye yavaş sürmeyin... Çok hızlı koşar...

Otomobil sahibi gazladı arabayı. Hayretle ineğin dört nala arkadan geldiğini gördü. Biraz daha hızlandırdı. Bir ara dikiz aynasından bakınca ineğin dilinin dışarı çıkmış olduğunu gördü. Köylüye:

— "İneğiniz nihayet pes etti," dedi. "Dili dışarda... "

— Hangi tarafta?

— Solda...

Köylü alaylı alaylı güldü.

— Sizi sollayacak da, yol istiyor.

Erol BİLDİK

KAH KAH!

TATLI RÜYALAR

EBRU DURMUŞ

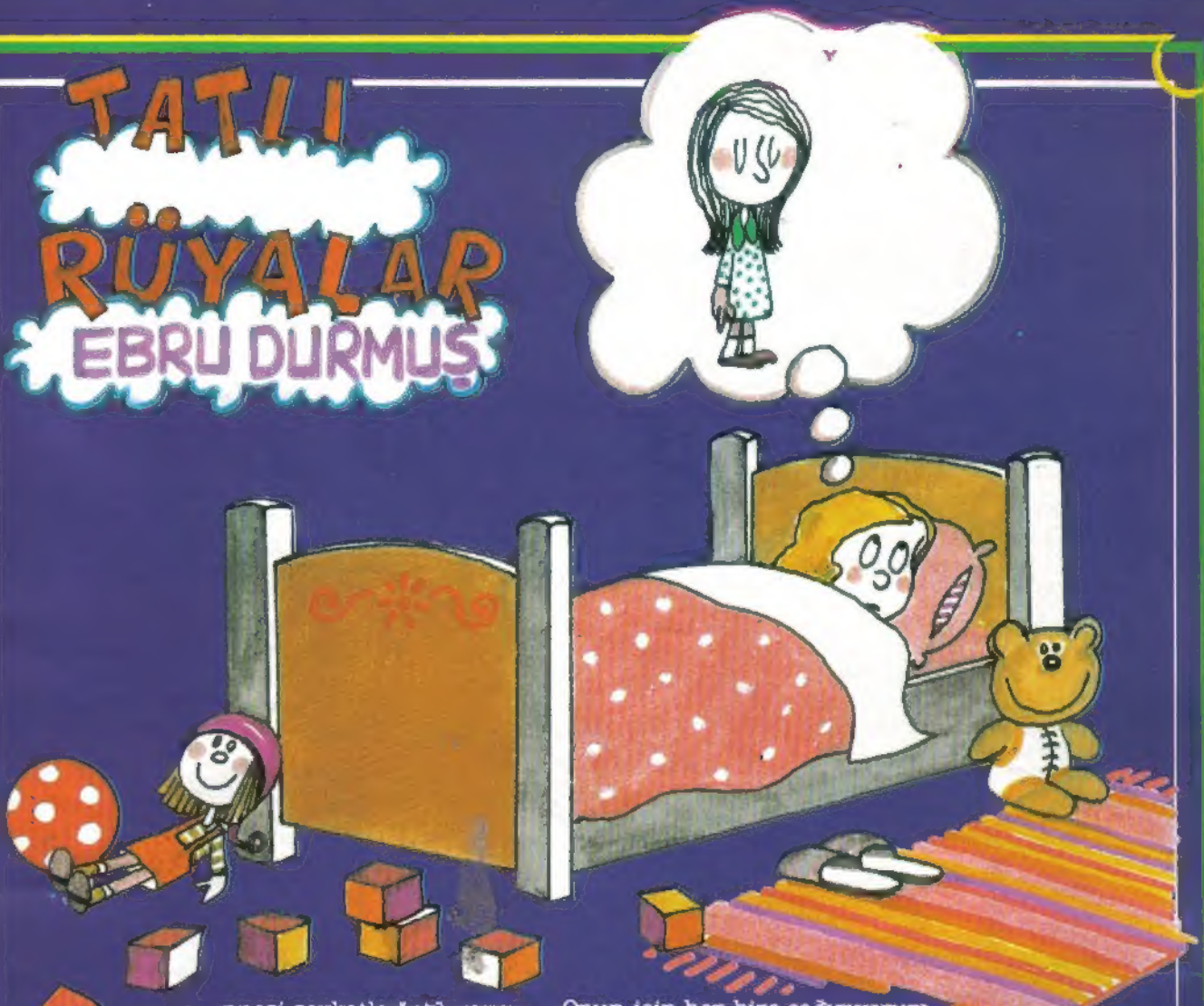

Annesi şevkatle öptü yavrusunun yanaklarını. "İyi uykular meleğim" diyerek saçlarını okşadı. Çocuk rahatlamıştı. Yüreciğinde anlaşılmaz bir sevinç ve mutluluk vardı. Yatağında gevşedi, dudaklarında tertemiz bir gülümseme belirdi. Gözlerini yumdu, derin bir nefes aldı. Beynindeki ufacık soru işaretleri yokolmuş, kendisine göre küçük problemlerinden iz kalmamıştı. İçi huzur doluydu.

"Ne kadar seviyor annem beni! Ben de onu seviyorum tabi. O, benim herşeyim. Düştüğüm zaman yaralarımı o sarıyor, hastayken saçlarımı "ipek saçlım" diye o seviyor, sonra her sabah sıcacık sütümü getiriyor. Balon ve şeker alıyor. Bazen güzel elbiseler de tabi. Ama ya Ayşenin annesi...Onun annesi yok ki! Okuldan döndüğünde sıcacık bir oda, karnını doyuracak bir kaç lokma bile bulamıyor. Onun için hep bize çağırıyorum. Çoğunlukla gelemiyor. Çünkü apartman işlerinde babasına yardım ediyor. Küçük kardeşinede o bakıyor. Sürekli hasta oluyor. Okuldakiler ona "sümüklü Ayşe" diyorlar. Ama hiçbir şey bilmiyorlar ki onun hakkında. Oysa ne kadar üzülüyor sevgili arkadaşım. Kimbilir nasıl da arıyordur anne şevkatini, anne sıcaklığını. Gömülüp göğsüne "annem" diye sarılmayı ne kadar arzuluyordur"

Küçük kız, ellerini gökyüzüne doğru yavaşça kaldırdı. Topacık elleri kıvrılmış, kiraz kırmızısı dudakları bir şeyler fısıldıyordu: " Tanrım, herkese benim sahip olduğum gibi sıcacık bir ev ve benimki gibi tatlı dilli, güleryüzlü, anlayışlı, sevecen bir anne ver."

"Ocak sayımızda "Hakkı" başlıklı öyküyü yazan Ebru Durmuş'un adı Burcu Durmuş olarak çıkmıştır. Özür dileriz."

DOĞAN KARDEŞ DOSTLARI

ELÇİN SEZER

Elçin kardeşiniz 6 yaşında. Henüz okuma yazma bilmiyor. Ama Doğan Kardeş okuyarak çok şey öğrenilebileceğini düşünüyor. Bu yüzden babasına Doğan Kardeş aldırıyor. Dergideki öyküleri annesine okutuyor. Küçük kardeşi ağladığında da Doğan Kardeş'in resimlerini göstererek onu susturuyor.

DENİZ NASIRLIOĞLU

Deniz arkadaşınız 11 yaşında ve ilkokul 5.sınıf öğrencisi. Boş zamanlarını kitap okuyarak değerlendiriyor. Zaman zaman küçük gezintiler yapmaktan zevk alıyor. Boş zamanlarındaki baş uğraşısı org çalmak. Uzay ve bilgisayar, en merak ettiği konuların başında geliyor. Kendini **kaprisli** buluyor. Ama bunun yanında, çok cana yakın ve temiz kalpli olduğunu söylüyor.

GÜNEŞ ZAMANER

İlkokul 4.sınıfta okuyan Güneş arkadaşınız öykü yazmaktan zevk alıyor. Duyup düşündüklerini öyküleriyle anlatmazsa patlayacak gibi olduğunu söylüyor. Öykülerinin konusunu çevresindeki insanları gözlemleyerek çıkarıyor. Amacı Doğan Kardeş'in iç sayfalarında da yayınlanabilecek nitelikte, güzel bir öykü yazabilmek.

UTKU ÖĞÜT

Utku kardeşiniz 5 yaşında. Beş yaşındaki çocuk dergi okuyabilir mi? Utku da okuyamıyor. Ama annesi dergimizde çalıştığı için büyük mutluluk duyuyor. Evet Utku, dergimizin yazı işleri görevlisi Sema ablanın oğlu. Her ayın ortalarından itibaren, annesinden ısrarla Doğan Kardeş dergisinin yeni sayısını çıkarmasını istiyor. Arkadaşlarına karşı en büyük övüncü de annesinin Doğan Kardeş dergisinde çalışıyor olması.

GÜNEŞ KOCABAĞ

Güneş arkadaşınız ilkokul 4. sınıf öğrencisi. Eskişehir'de oturuyor. Bize cumhuriyetle ilgili bir şiirini göndermiş. Atatürk'ü ulusumuzun bağımsızlık önderi olarak saygı ve sevgiyle selamlıyor. Cumhuriyetin ulusumuzu özgürlüğüne kavuşturduğuna inanıyor.

BEYHAN ÖZKAN

Beyhan arkadaşınız Isparta'da oturuyor. Ortaokul birinci sınıf öğrencisi. Dergimizi Ocak ayından itibaren almaya başlamış. Büyüdüğünde doktor olup insanlara yardım etmeyi istiyor. Kendisini, "Atatürk yolunda, Atatürk ilkelerine inanan, onun yolunda yürüyen bir öğrenci" olarak tanımlıyor.

NESLİHAN DARAK

1976 yılı doğumlu Neslihan arkadaşınız Rami ortaokulu 3. sınıf öğrencisi. Hayvanları çok seviyor; onlarla çok çabuk dost oluyor. Kuşlarına ve köpeğine tutkunluk derecesinde bağlılığı var. Ayrıca çok da başarılı bir öğrenci.

SIRMA MERİÇBOYU

Sırma arkadaşınız, Tekirdağ ilimizde ilkokul 5.sınıfa gidiyor. Boş zamanlarını org çalarak ve müzik dinleyerek değerlendiriyor. Bu arada kitap okumayı da ihmal etmiyor. Üstelik iyi bir yüzücü. Boyu uzun olduğu için, milli bayramlarda okulun flamasını da Sırma taşıyor.

İngiltere, Londra'dan bildiren: Didar ARSLAN

CRAİG'DEN SEVGİLERLE

Dergimizin Ocak ayı sayısında, Craig adlı bir arkadaşınızdan sözetmiş ve ona gönderilmesi dileğiyle kartpostallar vermiştik. Geçtiğimiz günlerde ise Craig'i İngiltere Londra'daki evinde ziyaret ettik ve kendisine geçmiş olsun dedik. Craig çok sevindi. Doğan Kardeş aracılığıyla kendisine kart gönderen tüm Türk arkadaşlarına teşekkür etti. Ayrıca kendisine kart gönderip adının anlamını öğrenmek isteyen İzmir'den Yiğit adlı arkadaşınıza bizim aracılığımızla yanıt vermek istedi: "Adım çok güçlü anlamına geliyor."

Bu arada, Guinnes Rekorlar Kitabını hazırlayan yetkililer, Craig'in kitapta yer alabilmek için gereken sayıyı aştığını bildiriyorlar. Ancak dünyanın dört bir yanından Craig'e kart gelmeye devam ediyor. Sovyetler Birliği'nden, Japonya'dan, Türkiye'den ve Avustralya'dan hala yüzlerce kart gönderiliyor.

Kartların sayılmasında ve okunmasında Craig'e annesi Morian, Londra Elektrik Şirketi'nde şöförlük yapan babası Ernie, arkadaşları, komşuları ve bir yavru kurt kuruluşu olan Brownie'ler yardım ediyorlar. Evleri yeterince büyük değil. Bu yüzden çuvallar dolusu geçmiş olsun kartı, evlerinin yakınındaki bir futbol kulübünde açılıyor.

Craig kendisine gönderilen kartlardan ancak 600 binine yanıt verebilmiş. Yanıt yazmakta öncelik de kendisi gibi kansere yakalanan veya kanseri yenmiş kişilerde.

Hastanede tedavi gördüğü sırada doktorunun önerisi üzerine, gönderilen kartları biriktirmeye başlayan Craig, tüm dünya çocuklarının kendisine gösterdikleri dostluktan mutluluk duyuyor.

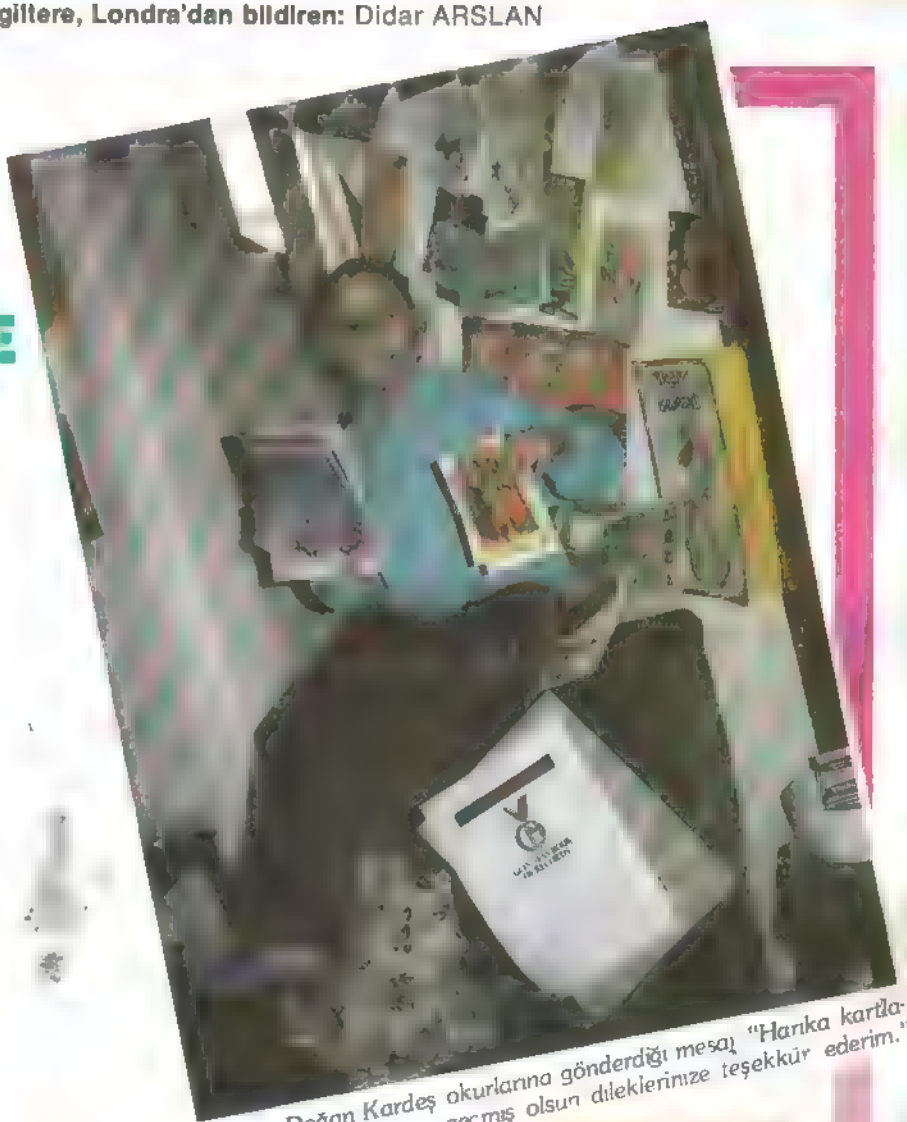

Craig'in Doğan Kardeş okurlarına gönderdiği mesaj "Harika kartlarınıza, mektuplarınıza, geçmiş olsun dileklerinize teşekkür ederim."

Dear Kind People and Children of Turkey
Thankyou All so very much
for all your wonderful card's, letters,
Prayer's and Best Wishes for Craig
He will now be in the 1991 Guiness
Record Book Thankyou All & God Bless you All
Love Craig Marian Ernie Sweryod

Annesi nin notu: "Craig, 1991 yılında yayınlanacak olan Guinnes Rekorlar Kitabında yer alacak."

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ŞİİR YARIŞMASI

Geçtiğimiz yıl, **Birleşmiş Milletler** çocuk haklarıyla ilgili bir ileri adım atıp, yeni bir antlaşma hazırlamış ve bunu üye ülkelerin imzasına sunmuştu. Doğan Kardeş de, ülkemiz hükümetinin bu antlaşmayı imzalaması için bir kampanya yapmıştı. İşte bu etkinlikle birlikte, Birleşmiş Milletler bir de çocuklar arasında "dörtlük şiirler" yarışması açtı.

Geçtiğimiz ay sonuçlanan yarışmaya katılan dörtlüklerin en iyileri bronz bir plaka üzerine oyuldu. Tarihin bu en uzun şiir plakasını Birleşmiş Milletler'ın New York'taki merkezinde görebilirsiniz.

Yarışmanın birincisi ise, 13 yaşındaki Melaine Loreau adlı bir Fransız çocuk. Melaine birinci seçildikten sonra, Sovyetler Birliği'ndeki "Yıldızlar Kenti"ne davet edildi. Moskova yakınlarındaki bu kentte uzayla ilgili araştırmalar yapılıyor. Melaine burada, Sovyet kozmonotlarına, yazdığı dörtlüğü okudu ve onlardan uzayla ilgili konularda bilgiler aldı.

Melaine, Yıldızlar Kenti'nde kozmonot elbiseleriyle

OYUNCAKLARIN ŞARKISI

...

Ben minikken sizler gibi
Bir küçük kuklam vardı
Konuşurdu benimle, neler neler bilirdi
Anlatırdı hep bana geceleri masallar

...

Yapı Kredi Çocuk Tiyatrosu, İstanbul'da "Oyuncakların Şarkısı" adlı oyunu oynuyor. Faik Ertener'in yazıp yönettiği oyun, mart ayı boyunca çeşitli okullarda ve Yapı Kredi Sermet Çifter oyun salonunda oynanacak. Ücretsiz davetiyelerinizi tüm Yapı Kredi şubelerinden edinebilirsiniz.

OYUNCAKLARIN ŞARKISI, MART AYI PROGRAMI:

TARİH	YER VE SAAT
4 Mart Pazar	13.00-15.00/YALOVA/Belediye Düğün Salonu
7 Mart Çarşamba	14.30 İSTANBUL/Yapı Meslek Lisesi Zincirlikuyu
11 Mart Pazar	13.00-15.00/GEMLİK/Kız Meslek Lisesi
14 Mart Çarşamba	14.30 /İSTANBUL/Bostancı İlkokulu
18 Mart Pazar	11.00-14.00/İNEGÖL, Belediye Kültür Salonu
21 Mart Çarşamba	14.30 /İSTANBUL/Özel Doğuş İlkokulu Acıbadem
25 Mart Pazar	11.00-14.00/BİLECİK/Birlik Sineması
28 Mart Çarşamba	14.30 /İSTANBUL/Mithatpaşa İlkokulu Gazıosmanpaşa

BİLİM TEKNİK

GÖKDELENLER

İzlediğimiz kimi filmlerde, tepesi bulutların üzerinde yapılar görür, imrenerek bakarız. Nedense 'uzunluk' çok değer verdiğimiz bir ölçüdür. Büyüdüğümüzde arkadaşlarımızdan daha uzun boylu olmayı düşleriz hep. Uzun boylu olmak bir üstünlük mü sağlar bize? Bilemeyiz. Ama, fotoğraflarına bakarken bile boynumuzun tutulacağını sandığımız gökdelenlerle ülkemizde artık daha çok karşılaşacağız. Çünkü bu yıl İstanbul'da bir kaç gökdelenin yapımına başlanıyor.

Hayranlıkla izlediğimiz gökdelenlerin nasıl yapıldıklarını biliyor muyuz, peki? İstersenız adım adım bir gökdelenin nasıl yapıldığını izleyelim.

Sanayiin gelişmesiyle insanlar kentlerde toplandılar. Bu yüzden kentlerin nüfusları arttı. Nüfusla birlikte ev ihtiyacı da arttı. Kent merkezleri yerleşim açısından daha uygundur. Nüfus artıp, ev ihtiyacı da çoğalınca, kent merkezlerinden arsa almaya kucaklar dolusu para yetmez oldu. Bu yüzden, yapıların enine değil boyuna gelişmeleri gerekti.

Yüksek yapılar dünyamızda epeyce yaygın. Mısır'daki Keops piramidi, Paris'teki Eyfel kulesi, anıtlar, minareler, çan ve saat kuleleri çağlar boyu yapılan yüksek yapılara örnek verilebilir.

İşe başlıyoruz

Gökdelen yapımına başlamadan önce, konu ayrıntılı olarak tartışılır. Planları yapılır. İkinci adım yapının yapılabileceği uygun yerin bulunmasıdır. Sonra mimarlar ve mühendisler işe başlarlar.

Mimarlar yapının planından sorumludurlar. Gökdelenın, içinde oturacakların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılmasına dikkat ederler. Binanın şeklinden ve dış kaplamada, iç bölmelerde kullanılacak malzemelerin seçiminden de mimarlar sorumludur. Mühendisler ise, yapının dayanaklılığı ve sağlamlığı gibi teknik sorunlarla uğraşırlar. Gökdelenler pek çok uzmanın bir arada çalışmalarıyla ortaya çıkar.

Bunca planlamaya rağmen yine de beklenmeyen aksaklıklar çıkabilir. Daha binanın yapımı başlamadan planda bir kaç kez değişiklik yapılır. Örneğin yapı yüzeyini etkileyen rüzgarın basıncı genellikle doğru olarak hesaplanamaz.

Tarihçesi

İlk kuşak gökdelenler sadece 10 ya da 12 katlıydılar. Bunlar ABD'nın çeşitli eyaletlerinde 1890'lı yıllarda mimar Luis Sullivan tarafından yapılmışlardı

1916 ile 1930 yılları arası gökdelen yapımında bugün bile kullanılan teknıklerin ortaya çıktığı dönemdir.

1950'li yıllarda ise betonarme gökdelenlerin yerini çelik iskeletli ve cam kaplamalı gökdelenler almıştır.

Temel atma

Önce bu dev yapının oturacağı temelin atılması gerekir. Temel gökdelenin kendi ağırlığını, dış kaplamasının ağırlığını ve içerisinde oturanlarla bunların eşyalarının ağırlığını taşımak zorundadır.

Bunun için, binanın üzerine oturacağı bölgenin özellikleri saptanır. Burada çok gevşek bir toprak tabakası, sert bir kayalık ya da farklı özelliklerin bir arada bulunduğu katmanlar olabilir.

Gökdelenlerin yapılabileceği en uygun yer, kayalık bölgelerdir. Kayalara oturtulan beton temel sütunlarına duba denilir. Gökdelenin ağırlığını taşıyan çelik ya da beton iskeletin temelini bu dubalar oluşturur.

Eğer bölgedeki toprak tabakası çok gevşekse, bina çelik sütunlar üzerine oturtulur. Bu sütunlar sert toprak katmanına ulaşana dek özel bir yöntemle çakılırlar. Ya da toprakta, sert toprak katmanına ulaşan

Dünyanın en yüksek binası, Şikago'dadır. Dış yüzeyi camla kaplanmıştır. Fotoğrafta, dış yüzeyin güneş ışığını nasıl da ayna gibi yansıttığını görebilirsiniz

delikler kazılır. Sonra buraları betonla doldurulur.

Gevşek toprak katmanlı bölgelerde bunlara ilaveten başka önlemler almak gerekir. Bu önlemlerden biri temelin dört bir yanına "diyafram duvarlar" koymaktır. Bunun için, temel alanının etrafı yaklaşık 1 metre eninde ve sert toprak katmanına ulaşacak derinlikte kazılır. Kazılan yerler sonra çelik iskeletle donatılıp betonla doldurulur. Böylece gevşek toprak tabakasının kayması önlenir.

Çelik iskelet

Temelden sonra yapının ilk katının yapımına başlanır. Bir gökdelenin ağırlığı aşağı yukarı 100 bin tondur. Buna ayrıca içerisinde oturanların ve onların eşyalarının ağırlığını ilave etmek gerekir. Yapı tüm bu ağırlığı güvenle taşıyabilmelidir.

Bunun için, insan gövdesini dik tutan iskelet benzeri bir yapının binalara da uygulanması gerekir. Bu amaçla günümüzden yaklaşık yüzyıl önce geliştirilen çelik iskelet yöntemi kullanılır. Uzun dikey çelikler, kirişlerle birleştirilerek yapının iskeleti oluşturulur. Binalardaki dikey sütunlara kolon, yatay sütunlara ise kiriş denir. Çelik günümüzdeki en güvenilir yapı malzemesidir.

Gökdelen iskeletinde kullanılacak çeliğin kalınlığı ve uzunluğu inşaat mühendisleri tarafından belirlenir. Geçmişte, çelik iskeletin parçaları birbirlerine perçin çivileriyle tutturulurdu. Günümüzde ise kaynakla birleştiriliyor.

Fakat gökdelenlerin rüzgar basıncıyla sallanmalarını engellemek olanaklı değildir. Yapılan araştırmalarda rüzgarın bina yüzeyine 2 bin tonluk bir basınç uyguladığı saptanmıştır. Gökdelenlerde oturanlar binanın yarım metre kadar eğildiğini farkedemezler. Belki biraz rahatsız olurlar. Binanın rüzgar basıncına dayanabilmesi için, dış yüzeye çelik ten çaprazlama destekler konur. Ya da bina üst tarafa doğru giderek konikleşen bir şekilde yapılır.

Çelik çok dayanıklı bir yapı malzemesi olmasına rağmen yeterince güvenli değildir. Bir yangın sırasında çabucak ısınır. Gökdelenler için en korkulu şey de yangınlardır. Eğer ısı 1000 santigrat dereceye ulaşırsa çeliği korumak olanaklı değildir. Bu durumda çelik dayanıklılığını kaybeder. Binanın ağırlığını taşıyamayacak kadar esner.

Kötü olasılıkları önlemek için, çelik iskeletin bazı bölümleri "koruyucu ceket" içine alınır. Ceket olarak genellikle beton kullanılır. Fakat günümüzde üretimi yapılan ateşe dayanıklı fiber daha uygundur.

Bir başka koruma yöntemi, çeliği su dolu tüpler içerisinde tutmaktır. Tüpler binanın çeşitli yerlerindeki depolardan beslenir. Yangın durumunda tüpler içerisindeki su çeliği ısıdan korur.

Beton iskeletli gökdelenler

Beton küçük sert çakıl, çimento ve su karışımından oluşur. Sıkıştırıldığı zaman dayanıklı bir malzemedir. Fakat yeterince esnek değildir. Herhangi bir sarsıntıda, esneme özelliği olmadığı için hemen kırılır. Kırılganlığını azaltmak için beton içerisine çelik destekler konulur. Beton iskeletli yapılar çelik iskeletlilere göre daha ucuzdurlar.

Beton iskelet, yaş beton karışımının kalıplara dökülmesi ve kurumaya bırakılmasıyla hazırlanır. Eğer beton parçalar bir fabrikadan hazır olarak gelip yerine oturtuluyorsa buna prefabrik yapı denir.

200 metreden daha yüksek gökdelenlerde beton iskelet kullanılmaz.

Dış yüzey

Gökdelenler yalnız devasa boyutlarıyla değil dış görünümleriyle de ilgi çekerler. Binanın dış yüzeyi, yapıyı sıcaktan soğuktan ve nemden korumalı, rüzgarın etkisini kesmeli ve kentin gürültüsünü dışarıda bırakabilmelidir.

Yapı bitti iş paydos mu?

Bina bittiğinde her şeye paydos denmez. ABD'deki Empire State gökdelenine her gün 25 bin kişinin girip çıktığı saptanmıştır. Yapımdan sonra burada yaşayanların güvenliğinin sağlanması ve onlara çeşitli hizmetler verilmesi gerekir.

Yukarıdaki bir seri fotoğrafla beton iskeletli tümüyle ayakta tutacak bölümdür

Gökdelenlerin yüzeyine rüzgar büyük bir basınç yapar. Bu basınçla yapının eğilip bükülmesini önlemek için, gökdelenlerin yüzeyine çapraz çelik destekler konur.

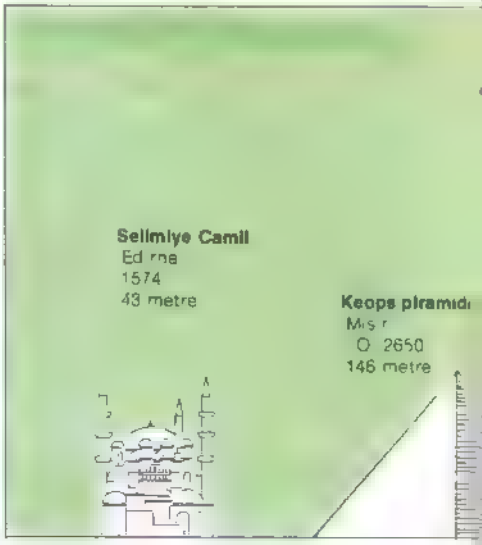

gökdelenin yapım aşamalarını izleyebilirsiniz. Beton iskeletli gökdelenlerde önce, ortadaki ana bölüm inşa edilir. Bu yapıyı

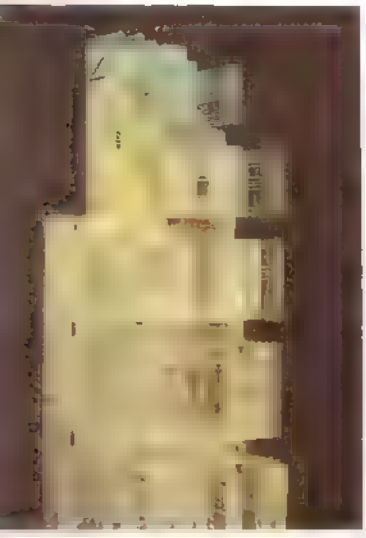

İnşaat mühendislerinin üzerinde çalıştıkları bir gökdelen modeli. Bu model sayesinde binanın hangi yüzeyini ne kadar hava basıncı etkidiğini bulmak olanaklı olabilmektedir.

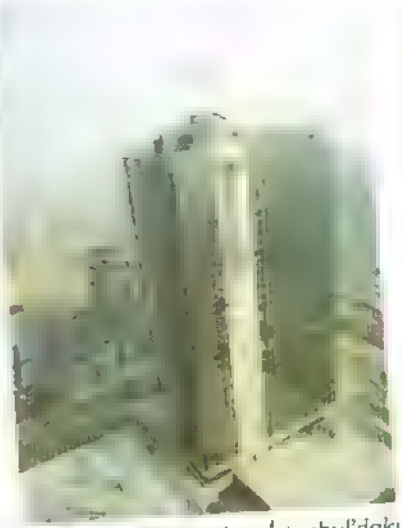

Yapı Kredi Bankası'nın İstanbul'daki gökdelenı.

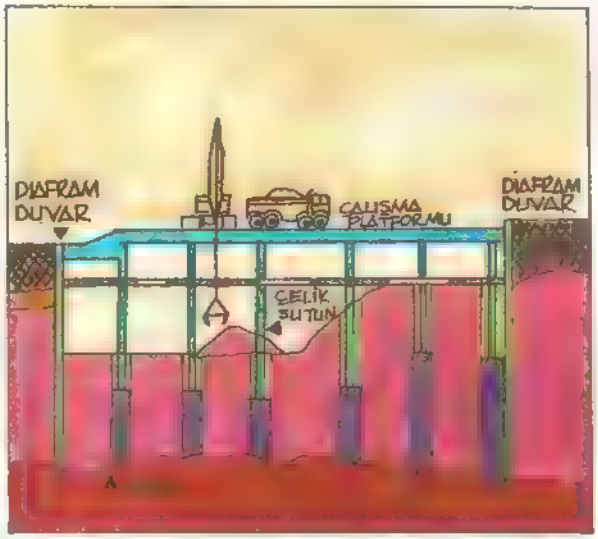

Gevşek toprak katmanlarının bulunduğu yerlerde, çelik sutunlar sert toprak katmanına ulaşana dek özel bir yontemle çakılırlar. Toprağın kaymaması için de temelin çevresi diyafram duvarlarla örülür.

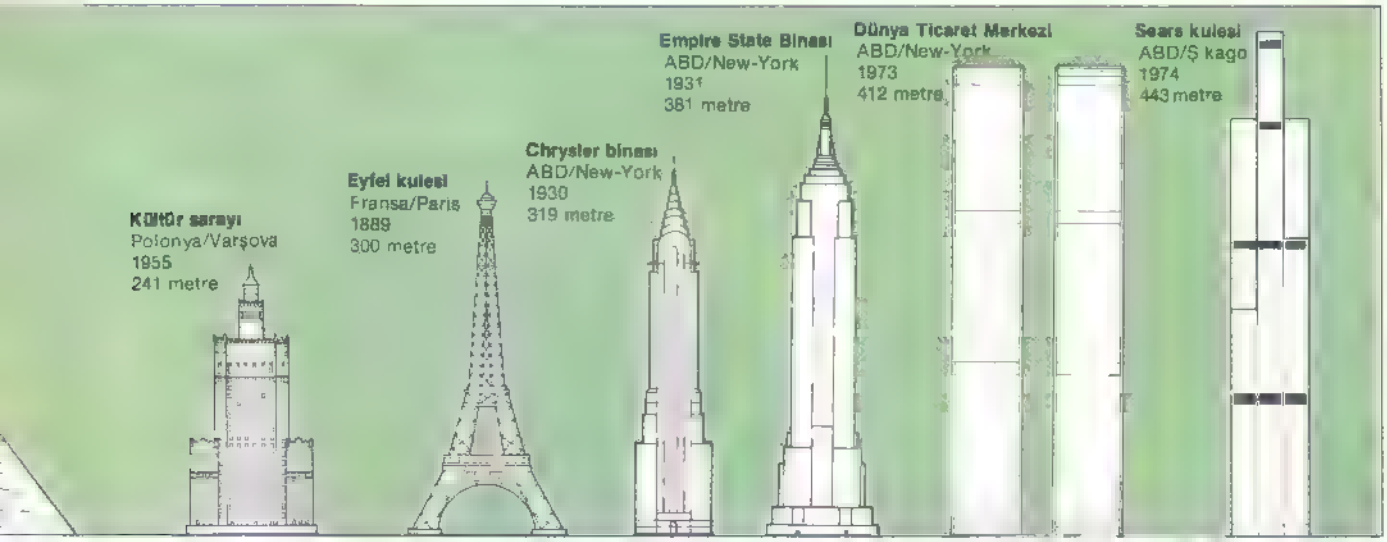

SEVGİLİ KARDEŞİM

ERCAN DİNÇER

PROGRAM DEĞİŞİKLİĞİ...

SAYIN SEYİRCİLER T.B.M.M.'DE YAPILAN BÜTÇE GÖRÜŞMESİNİ YAYINLAYACAĞIMIZDAN PROGRAMLARIMIZDA DEĞİŞİKLİK YAPMAK ZORUNDA KALDIK...

..BUNA GÖRE BİRAZ SONRA YAYINLANMASI GEREKEN "AVRUPA'DAN FUTBOL" PROGRAMINI YAYINLAYAMIYORUZ, ÖZÜR DİLERİZ...

YAPILIR MI BU BE, YAPILIR MI HA?..

?

AYRICA DAHA SONRA YAYINLANMASI GEREKEN "HAYVANLAR" BELGESELİNİ DE YAYINLAYAMIYORUZ, ÖZÜR DİLERİZ...

NEE? OLUR MU YAHU, OLUR MU BU?..

TRT

GİTTİ GÜZELİM PROGRAM...

?

AYRICA "MODA DÜNYASINDAN" ADLI PROGRAMI DA YAYINDAN KALDIRMAK ZORUNDA KALDIK...

AAA!.. BU KADARI DA AYIP AMA!..
?
AMA BABA, BİRAZ HAKSIZLIK ETMİYOR MUSUNUZ?..
?
TÜM BU PROGRAMLAR DEVLETİMİZİN BÖYLE YARARLI GÖRÜŞMELERİNDEN DAHA ÖNEMLİ OLABİLİR Mİ?
?
UNUTMAYIN Kİ TÜM BU ÇALIŞMALAR BİZLERİN DAHA İYİ BİR YAŞAM SÜRMEMİZ İÇİN...
SAYIN SEYİRCİLER, AYRICA "SUSAM SOKAĞI"NI DA YAYINLAYAMIYORUZ ÖZÜR DİLERİZ...
?
PAAT!...
?
COZZ, CZZZ!..

İNSANLIK TARİHİ

YAZAN: Dr. M. Ali KILIÇBAY
ÇİZEN: Tuncay BATIBEKİ

SÜMER UYGARLIĞI

GÜNEŞİN HERGÜN DOĞDUĞUNU VE HER GECE DE ORTADAN YOK OLDUĞUNU, HER YILIN AYNI MEVSİM DEVRELERİNE SAHİP OLDUĞUNU KEŞFEDEN SÜMERLER, YILDIZLARIN DEĞİŞMEZ KURALLARA GÖRE DAVRANDIKLARI SONUCUNA VARMIŞLARDIR.

?

GÜNEŞ, HAYATIN ASIL NEDENİ OLARAK GÖRÜLÜR. BU YÜZDEN İNSAN KADERİNİN GÜNEŞE BAĞLI OLDUĞU DÜŞÜNÜLEBİLİR. O DÖNEMDE, GÜNEŞ ÇEMBER BİÇİMİNDE ALGILANIR. GÜNEŞİN KÜRE BİÇİMİNDE OLDUĞU HENÜZ BİLİNMEMEKTEDİR. BU YÜZDEN İNSAN KADERİNİN BİR ÇEMBER OLDUĞUNA İNANILIR.

YANİ SÜMERLERE GÖRE, HERŞEY TAMAMEN KAPALI BİR ÇEMBER İÇİNDE CEREYAN ETMEKTE, HERŞEY BAŞLADIĞI YERE DÖNMEKTEDİR. SÜMERLER GEZEGENLERİ TANRILARIYLA ÖZDEŞLEŞTİRMİŞLER VE ONLARA BU TANRILARIN ADLARINI VERMİŞLERDİR. BU UYGULAMA SONRADAN ROMALILAR TARAFINDAN DA BENİMSENECEKTİR.

SÜMER UYGARLIĞININ DİKKAT ÇEKİCİ YANLARINDAN BİRİ DE, ASKERLİK ALANINA VERDİKLERİ ÖNEMDİR. BU ZORUNLUDUR ÇÜNKÜ İ KENT DEVLETLER BİRBİRLERİYLE SÜREKLİ SAVAŞ HALİNDEDİRLER.

HER KENT ETKİN BİR PİYADE ORDUSU ÖRGÜTLEMİŞTİR. BUNLARIN BAKIR BAŞLIKLARI, KARGILARI VE DERİ ZIRHLARI VARDIR.

!

ÜST SINIFLARDAN OLAN SAVAŞÇILARIN İSE SAVAŞ ARABALARI VARDIR.

ÖTE YANDAN, SÜMERLER GELİŞTİRDİKLERİ ASKERİ TAKTİKLERLE, KENDİLERİNE SALDIRAN VEYA VERİMLİ TARLALARINI TALAN EDEN SAMİ GÖÇEBELERE KARŞI HEP ZAFER KAZANMAKTADIRLAR.

SÜMERLERDE SAVAŞ GADDAR VE ACIMASIZDIR. BİR KENTİN ELE GEÇİRİLMESİNİN ARDINDAN, OLAĞAN OLARAK ESİRLERİN AYIRIM YAPILMADAN, KADIN, ÇOLUK, ÇOCUK BOĞAZLANMALARI, TAPINAK HAZINELERİNİN TALANI VE BİNALARIN YERLEBİR EDİLMESİ GELMEKTEDİR.

SSSWWSS

TAAK

TOCK

AH

LAGAŞ KENTİNİN, UMMA KENTİ KRALI LUGALZAGGİS TARAFINDAN TAŞ ÜSTÜNDE TAŞ KALMAMACASINA YOK EDİLMESİ, BAZI PARÇALARI BUGÜNE KADAR GELEBİLEN BİR ŞİİRE KONU OLMUŞTUR.

SİZE BİR FİKİR VERMEK ÜZERE, BU ŞİİRDEN BİR PARÇAYI VERİYORUM.

ÇİİT

Uma adamları Eki-kalayı yaktılar, Antaşurrayı ateşe verdiler.
Gümüşleri ve değerli taşları alıp götürdüler.
Tiraş sarayını, Abzu bandayı kan gölüne çevirdiler.
En-lil'in ve güneş-tanrının kutsal emanetlerini kana buladılar.
Ginarbanirunun, Ningirsu tarlalarının tahılını, henüz devşirilmemiş ürünü götürdüler.

SÜMER YASALARI MEZOPOTAMYA'YI ELE GEÇİREN VE BURAYA EGEMEN OLAN AMORİLERİN EN ÜNLÜ HÜKÜMDARI HAMMURABİ (M.Ö.1968-1905) TARAFINDAN BİRLEŞTİRİLMİŞTİR.

ESKİ SÜMER, AKKAD VE AMORİ YASALARINI TARIM, İŞ DÜNYASI, DİN VE HÜKÜMET İŞLERİ GİBİ BAŞLIKLAR ALTINDA TOPLAYAN BU HÜKÜMDAR, BUNLARI BASİT HALE GETİREREK, HERKESİN ANLAYACAĞI BİR YAPIYA KAVUŞTURMUŞ VE ONLARI BU HALLERİYLE, 2,5 m. YÜKSEKLİĞİNDE SERT DİYORTAŞINDAN BİR LEVHAYA KAZITMIŞ VE BU YASA LEVHASINI BABİL'DEKİ TANRI MARDUK TAPINAĞINA KONDURTMUŞTUR.

SEVGİLİ ÇOCUKLAR, SÜMER UYGARLIĞINDAN GÜNÜMÜZE KALAN EN İLGİNÇ ÖRNEKLERDEN BİRİ DE GILGAMIŞ DESTANIDIR.

KİŞ KRALI ENMEBARSGESİ HAKKINDA GERÇEK YAZITLAR BULUNAN EN ESKİ MEZOPOTAMYA HÜKÜMDARIDIR.

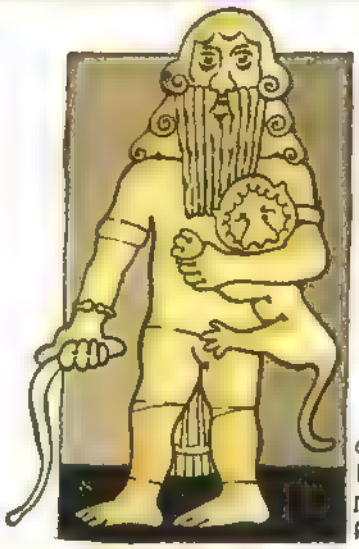

GILGAMIŞ
Louvre
müzesi
PARIS

BU YAZITLAR PARÇALAR HALİNDEDİR. BUNLARDAN YUMURTA BİÇİMLİ OLUP, HAFACI TAPINAĞINDA BULUNAN BİR TANESİNDE, BU KRAL I. KİŞ HANEDANININ SONDAN BİR ÖNCEKİ HÜKÜMDARI OLARAK GÖSTERİLMEKTEDİR.

SÜMER DESTANINDAKİ GILGAMIŞ İLE KİŞLİ AGGA'NIN AYNI KİŞİLER OLDUKLARI SAPTANMIŞTIR. BULUNAN YAZITLARDA İSE, URUK KENTİNİN KİŞLİ AGGA'NIN OĞLU TARAFINDAN KUŞATILMASI ANLATILMAKTADIR.

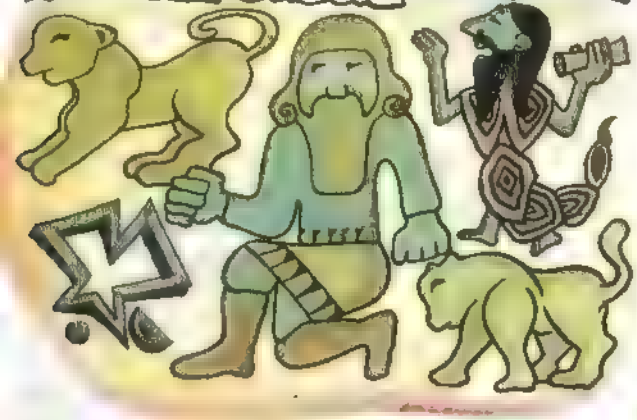

BU BULUŞ ÇOK ÖNEMLİDİR. ŞİMDİYE KADAR BİR DESTAN KAHRAMANI SANILAN VE DÜNYA EDEBİYATINA ÖYLE GİREN GILGAMIŞ'IN ARTIK, GERÇEKTEN YAŞAMIŞ BİRİ OLDUĞU ANLAŞILMIŞTIR.

BU AÇIDAN BU DESTAN BİZE SÜMER UYGARLIĞI HAKKINDA ÇOK ÖNEMLİ BİLGİLER VEREBİLECEK NİTELİKTEDİR.

GILGAMIŞ iki boğayı zaptederken Britiish museum LONDRA

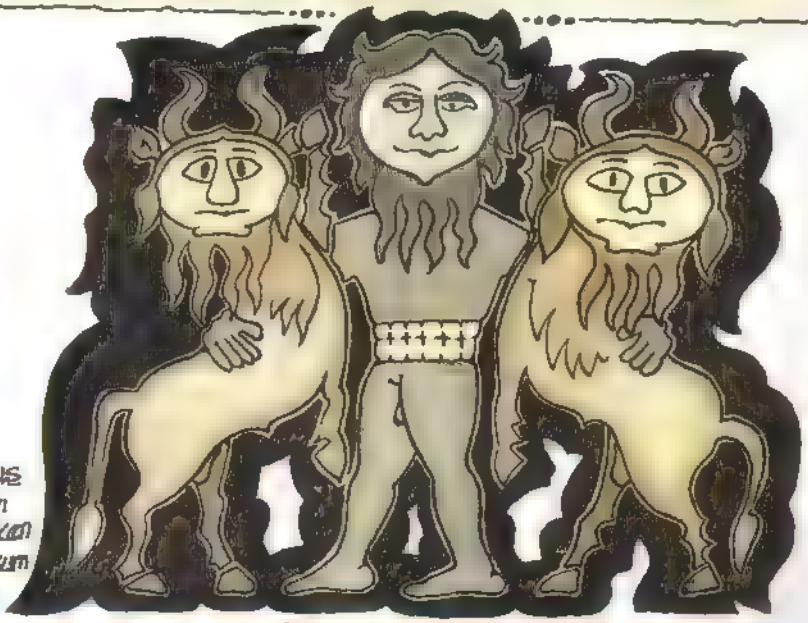

GILGAMIŞ, BU DESTANDA URUK KENTİNİN SURLARINI KURAN KİŞİ OLARAK GÖZÜKMEKTEDİR, AMA TARİHSEL ARAŞTIRMALARIN KANITLADIĞI ÜZERE, BU DOĞRU DEĞİLDİR.

DEMEK Kİ SEVGİLİ ÇOCUKLAR, EFSANELERİN BAZEN TARİHSEL DEĞERLERİNİN OLDUĞUNU KABUL EDECEĞİZ, AMA BİLİMİN SÜZGECİNDEN GEÇİRMEDEN, ONLARIN HER DEDİKLERİNE İNANMAYACAĞIZ.

Dünya Masalları

JAPON HALK MASALI

Resimleyen: Ateş SUNAY

Zamanın birinde Japonya'nın bir dağ köyünde yaşlı ve aksi bir kadın yaşarmış. Bu kadın bir gün, elbiselerini kolalamak için bir tasın içerisine biraz nişasta koymuş. Fakat oralarda uçmakta olan komşusunun serçesi, nişastayı yemiş. Öfkeden deliye dönen aksı kadın, bin bir uğraşla serçeyi yakalayıp dilini kesmiş. Sonra da "Ne halin varsa gör" deyip bırakıvermiş.

Küçük bir kabahat yüzünden serçesinin dilinin kesildiğini duyan komşusu çok üzülmüş. Üzüntüsünden yerinde duramamış ve eşiyle birlikte dağlarda ovalarda, serçesini aramaya başlamış.

Az gidip uz gidip dere tepe düz gitmişler ve sonunda serçeyi bulmuşlar. Eski sahiplerini gören serçe çok sevinmiş ve onları evinde konuk ederek daha önce kendisine çok iyi davrandıkları için teşekkür etmiş. Bununla yetinmeyip, onlara yemeklerle donatılmış bir masa kurmuş ve neredeyse gökten yiyecekler yağdırmış. Serçenin eşi, çocukları, torunları hepsi hizmet edip onların tüm ihtiyaçlarını karşılamışlar. Ziyafetin sonunda özel içkisini içen serçe, "serçe dansı" denen kıvrak bir dans yapmış.

Böylece gün bitip hava kararmaya başladığında, karı koca eve dönmekten sözetmeye başlamışlar. Bu sırada serçe önlerine iki sepet

getirip, "Ağır olanını mı hafif olanını mı istersiniz?" diye sormuş. Bizimkiler, "Biz yaşlıyız, bu yüzden hafif olanı daha iyi taşıması kolay olur" demişler.

Serçenin kendilerine verdiği sepetle evlerine dönmüşler. "İçinde ne varmış bakalım..." diyerek sepeti açtıklarında altınlar, gümüşler ve mücevherlerle karşılaşmışlar. Sepetten böyle bir şey çıkacağını hiç ummadıkları için çok şaşırmışlar.

Serçenin dilini kesen aksi kadın, olup biteni gördüğü zaman çok kıskanmış. Utanmadan, gidip komşusuna serçenin nerede yaşadığını ve oraya nasıl gidilebileceğini sormuş. "Ben de gideceğim" deyip yollara düşmüş.

Serçe, uzun aramalar sonucu evini bulan aksi kadını da konuk etmiş. Uğurlarken onun da karşısına iki sepet getirip sormuş: "Ağır olanını mı alacaksın, hafif olanını mı vereyim?" Sepetin ağırlığı oranında hazinenin de büyük olacağını sanan kadın, "Ağır olanı diye" yanıtlamış. Serçe arkasından kıs kıs gülerken, kadın belini bükecek ağırlıkta sepetle yollara düşmüş. Büyük zorluklarla, nihayet evine ulaşmış. Heyecanla sepeti açınca, bir grup öldürücü yaratık fırlayıp aksi kadını parçalamışlar.

JAPONYA

Nüfusu: 120 milyon 754 bin
Yüz ölçümü: 372 bin 313 km^2
Başkenti: Tokyo (Nüfusu: 11 milyon 807 bin)
Resmi dili: Japonca
Para birimi: Yen

JAPONYA Japonya dört büyük, yüzlerce küçük ada üzerine kurulmuştur. Ülke çok dağlıktır. Şu an 54 tanesi aktif toplam 160 tane volkan vardır. Sık sık depremler olur. Fakat fazla hasar vermezler.

Ülkede ham madde üretimi pek azdır. Bu yüzden ihtiyaç duyulan endüstri hammaddeleri ve kimi besin maddeleri başka ülkelerden alınır. 1950 yılından bu güne giderek daha da endüstrileşmiş ve dünyanın en gelişmiş ülkelerinden biri haline gelmiştir. Bu gün, dünyanın en çok televizyon, radyo ve gemi üreten ülkesidir.

TARIM: Ülke topraklarının yalnızca yüzde 15'i ekim dikim için kullanılabilmektedir. Buna bağlı olarak ülkede çalışan nüfusun yalnızca yüzde 13'ü çiftçilikle uğraşır

Başlıca ürünler: Pirinç, soya fasulyesi, arpa ve buğday.

Besin üretimi: Pirinç üretimi bu yüzyılda iki kata ulaşmıştır. Fakat endüstrileşmeyle zenginleşen Japon halkı, çok daha çeşitli yiyecekler istemektedir. Bu yüzden besin maddeleri başka ülkelerden ithal edilir.

Hayvan üretimi: Sığır ve domuz

İklim: Ülkenin kuzeyinde kışlar çok soğuktur. Fakat güneyde don nadiren görülür. Yazlar ülkenin her yerinde çok sıcaktır. Mayıs ve Eylül ayları arasında Muson yağmurları görülür. Fırtınalara da çok rastlanır.

ENDÜSTRİ: Japonya, endüstrisi için gereken hammaddeleri başka ülkelerden alır. Ülke endüstrisi, modern, büyük ve yarı otomatik fabrikalardan oluşur.

Başlıca ürünleri: Otomobil, motorsiklet ve bisiklet. Bilgisayarlar, hesap makineleri, ölçü malzemeleri, TV'ler, videolar ve saatler. Japonya elektronik aletler üretiminde dünya lideridir.

Japonlar çok köklü bir halktırlar Yüzyıllar boyu Japon adalarında uygarlıklar kurmuşlardır. Modern Japonyanın tarihi 1867'li yıllarda imparator Meiji'nın kral olmasıyla başlar. Bu dönemde, Japon devlet yapısında büyük değişiklikler yapılmıştır. Daha 19 yüzyıl sona ermeden Japonya, güçlü bir devlet haline gelmiştir.

GÜZEL TÜRKÇEMİZ

SİZ OLSANIZ NE DERSİNİZ?

Bir yaz akşamı arkadaşınızla birlikte balkonda oturuyorsunuz. Birden bir yıldızın kaydığını görüyorsunuz. Hemen kardeşinizi çağırıp olayı anlatıyorsunuz. Ama o inanmıyor. Bunun üzerine siz onu inandırmaya çalışıyorsunuz:

— Ama onu İdil de gördü.
— İdil onu da gördü.
— Onu İdil gördü de.

Öğeler, yükleme yaklaştığı oranda önem kazanır. Burada asıl vurgulanmak istenen arkadaşınızın da görmesidır. O halde "Onu İdil de gördü" demek daha doğrudur. "Dahi" anlamında kullanılan "de" bağlacının ayrı yazıldığını ve bir sözcük olduğunu gözden kaçırmayalım.

SİZ OLSANIZ NE DÜŞÜNÜRSÜNÜZ?

Futbol oynarken Ahmet her zaman kalecidir. Çünkü o hızlı hareket edip topu kolayca tutar. Bu durumda:

— Ahmet atılgandır.
— Ahmet atiktir.
— Ahmet ataktır.

Burada çabuk davranmak, yani çeviklik söz konusu olduğu için "Ahmet atıktır."

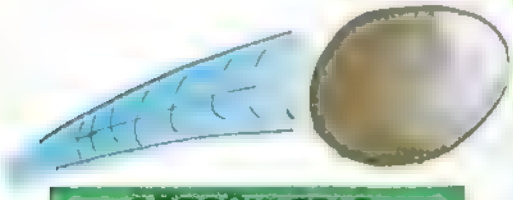

SÖZCÜKLERLE OYNAYALIM

Bazı sözcükler tersinden okunduğu zaman da bir anlam taşır.

zaman-namaz/ kaya-ayak
pike-ekip/ kısa-asık
sap-pas kış-şık
çam-maç /para-Arap

BİLİYOR MUSUNUZ?

Bugün kullandığımız "deli" sözcüğü, günümüze kadar bakın ne aşamalardan geçmiş:

tılbe-tılge-tilve-telü-delü-deli

MEHMED'in BÜYÜK KORKUSU

Yazan: Nuriye EGE

Resimleyen: Ateş SUNAY

Mehmet bütün yıl okul önündeki simitçiden tek bir simit alamaz. Halbuki susamlı simitlerin kokusuna çok imrenir. Bu yüzden canı çekmesin diye simitçinin önünden simitlere bakmadan başını çevirip geçer.

Mehmetler dört kişilik bir ailedir. Babası, annesi, dört yaşındaki kız kardeşi Karşeker.

Babası özel bir hastahane onunde, su dolu kovalar içinde gül, karanfil, lâle, mevsim çiçekleri satar. Kazancı ile ailesini geçindirmeğe çalışır. Üstelik astımı vardır babasının.

Annesi bir kuru kavak gibidir.

Küçük kız kardeşi Karşeker dünya güzelidir. Babasının sattığı zambaklar kadar beyaz, dudakları ise babasının sattığı güllerden, karanfillerden daha renklidir.

Mehmed'e "En çok ne seversin?" diye sorsalar kuşkusuz "Kardeşim Karşeker'i" der.

İlk okul dörttedir Mehmet. Neşelidir, hayal kurmayı sever "Düşlerim bana ait, ister prens olur ülkemi yönetmeğe hazırlanırım, ister zengin olduğumu düşler, dünyayı satın alırım, kimse hayallerime karışamaz" der

Akşamları annesinin pişirdiği çorbayı, bir kaç dilim ekmeği, lokanta vitrinlerinde gördüğü en nefis yemekler, tatlılar, enfes kokulu kebaplar gibi kendine ikram eder tıka basa yer içer.

Bazen açlıktan barsakları gurul darken hayalen güzel yemeklerle, meyvalarla dolu bir kral sofrasında gibi karnını doyurur.

Öğretmen, sınıfta Mehmed'i temizlik kolu başkanı seçer. Sınıfın ufak tefek harcamaları için toplanan paralar Mehmet'de duracaktır. Mehmet bu paranın bekçiliğini yapacak, "Ne için, ne kadar harcanacak?" Hesap tutacaktır.

Toplanan para Mehmet için şimdiye kadar hiç elinde tutmadığı kadar çoktur. Avucunda tam tamına beş bin lira vardır.

Mehmet çekinerek öğretmene sokulur, "Öğretmenim" der.

"Evet?"der öğretmen.

"Öğretmenim para toplamayı beceremem, bu ödevi başka arkadaşa verseniz."

"Neden?" diye sorar öğretmen.

Mehmet "Hık..Mık.." eder, verecek cevap bulamaz. Gerçekte bu paranın kendinde durmasından korkar.

Öğretmen "Evet?" derken soran gözlerle ona bakar

"Bu parayı kaybedersem, düşürürsem yerine koyacak parayı nereden bulurum?" der.

"Sen dikkatli, iyi bir öğrencisin, kaybetmezsin" der öğretmen.

Mehmet fazla itiraz etmez Öğretmeni belki de onun güvenilir olup olmadığını sınamak istemiştir.

Okulda paydos zili çalar, öğrenciler dağılır, çocukların hepsi kuşlar gibi yuvalarının yolunu tutar.

Okul önünde çörekçiler, simitçiler sıralanmıştır.

Mehmet çantasındaki beş bin lirayı düşünür. İlk kez alıcı gözüyle

simitlere bakar, hepsi ne de güzel istiflenmiştir. Nar gibi kızarmışlar, kimbilir nasıl çıtır çıtırdırlar?

Mehmet Bir tane alsam yarısını yerim, yarısını kardeşime götürürüm" diye düşünür.

"Çantadaki emanet paradan bir simit parası harcasam dünya batmaz ya.."der kendi kendine.

Yol tenhalaşmıştır, okul arkadaşları uzaklaşmış, Mehmet yavaştan yürümüş, istiyerek onlardan geri kalmıştır. Simitçiye yaklaşır, çantasını açar, beş bin liradan bir simit parası alır. Yüreği "Güp..Güp.." atar, birden yüzüne ateş basar. Tam elini simitlerden birine uzatırken içinden kendi sesini duyar. "Dur.. O para senin değil, ondan bir lira bile harcıyamazsın."

Mehmet elinde simit parası şaşırır kalır, sonra ne yapacağını kestiremeden yavaş yavaş yürür. Döner geriye bakar. Aklı hep simitlerdedir. Bir tane almak, almamak arasında kararsızdır.

İçinde iki Mehmet çatışır, biri dürüstlükten ayrılma taraflısı aç gözlü Mehmet. Diğeri birinciyi suçla yan, "emanet paranın bir kuruşunu bile harcamak hakkın değil" diye onu sıkıştıran dürüst Mehmet.

Mehmet öfkelidir, koşar gibi hızlı hızlı yürür, bir süre sonra dönüp geri bakar, "Oh.." diye rahat bir soluk alır. Durduğu yerden artık simitçi görünmez. "Aferin sana dürüst Mehmet" diye kendini kutlar.

İlerde yolunun üzerinde dönemeçte Mehmed'in içinde yine bir savaş başlar.

Köşedeki yemişçi dükkânından kardeşi Karşeker'e bir şeker almayı ne kadar canı çeker. Onun sevincini görür gibi olur.

Mehmet çelik bir yay gibi gerilmiştir şimdi. Onu baştan çıkarmak isteyen dürtüye yenik düşmemek için son gücünü kullanır.

"Ne kadar güç bana ait olmayan parayı taşımak" diye söylenir.

Artık evine gelene kadar iştahını kabartıp onu şaşırtacak bir satıcı yoktur. Yine de yanılıp mahalle bakkalından bir şey alırım korkusu içinde, parayı eve götürmek istemez

Eve yaklaşır, yolunun üzerinde bir moloz yığını vardır, kenarında iri taşlar durur. Oraya gelince şöyle bir etrafını kollar, yoldan tek tük geçenler vardır. Molozların ardına gizlenir. Kimsenin kendisini görmediğine emin olunca çantasını açar. Beş bin lirayı çıkarır. Molozların arasından bir naylon torba bulur. Paraları içine koyar. Naylonu katlayıp paket yapar ve bir taşın altına görünmeyecek şekilde gizler. Hızlı hızlı eve gelir.

O gece Mehmet çok neşesizdir, kardeşi ile bile oynamaz. Gece yatakta içini sıkıntı ve pışmanlık kaplar. Yaptığı bir tür aptallıktır. "Parayı orada biri bulup alırsa"diye düşünür.

Beş bin lirayı sakladığı bir taş parçası kadar kendine güveni olmadığından kızar durur. Böyle düşününce de gece hiç bitmiyecek gibi uzun gelir.

Ertesi sabah okula gitmek için her zamankinden erken evden çıkar. Koşarak parayı gizlediği yere gelir. Kalbi gümbür gümbür atar. Heyecanla taşı kaldırır, "Ohh.." Para koyduğu yerde duruyordur. Sevinçten gözlerine sildikçe yeni göz yaşları dolar.

Mehmet öğretmenini sınıfa girmeden koridorda yakalar, "Öğretmenim sınıfın bendeki parasını lütfen başka arkadaşıma emanet ediniz" der.

Öğretmen, Mehmed'ın gözlerinin derinliklerine bakar. Onun içinden geçenleri ve içindeki savaşı görür, sevgiyle Mehmed'ın başını okşar, "Gel benimle" der. Derse girerken "uzme kendini bu işi sınıfta başka arkadaşına aktarırız" diye onun yüreğini rahatlatır

7. SANAT

FİLMİ KİM YÖNETİR?

Yazan: Seçil BUKER

Yönetmen, izleyicilerin duygu larını ve düşüncelerin, yönlendi rebiliyor Örneğin bu filmde, olayları sevimli ayıların gözünden anlatılıyor Bizde bu yüzden ayılardan yana oluyoruz ▼

Yönetmen istediği bir bakışı fil me kaydedebilmek için gün boyunca dur durak bilmeden didinen birdir. Ayı filminde yönet menimiz sevimli ayılarla çalışır. Bize çok sevimli görünen bu ayılar film çekilirken yönetmenin her dediğini hemen yaptılar mı dersiniz? Hiç sanmıyorum Aslında yönetmen ayılardan yana. Olayları onların gözünden anlatıyor. Anımsarsınız Büyük Ayı (öylesine büyük ki ona ayıcık demek içimden gelmiyor) vurulduğunda yaralandığı tarafa döndü, kamera da ayı ile birlikte döndü. Biz de donduk Ormanı onun gözünden gördük Yani filmde kamera ayının yerini alıyor, onun gözü oluyor. Biz de ormanı, olayları ayının gözünden izliyoruz. Böylece bizim duygularımız, düşüncelerimizle ayınınkiler birleşiyor. Küçük ayı yavrusu yalnız kaldığında yönetmen dağları, ulu tepeleri, görkemli ormanı gösterir. Ayı onları nasıl görüyorsa öyle gösterir Koskocaman ormanda onun yapayalnız olduğunu çok iyi anlarız. Ormanı daha iyi görelim diye kamera çevrilir. Kameranın yukarı, aşağıya, sağa, sola hareket etmesine çevrilme denir. Çevrilen kamera ayının gözüdür artık. Ayıcığın gözü çevrilir. Ne görelim? Bir kurbağa. Ayıcık bir süre onunla oyalanır. Ama kurbağayı izlerken su birikintisine düşer Islanır. Ayı yavrusunu böylesine sevmemizi, onunla birlikte ağlamamızı, onunla birlikte mutlu olmamızı sağlayan yönetmenimizi biraz daha tanıyalım.

Yönetmen bir filmin yaratılmasından sorumlu olan kişidir O her şeyin çok iyi olması için gerekiyorsa yıllarca uğraşır. Örneğin, Ayı filminin yönetmeni Jean Jacques Annaud ayıların eğitilmesi için birkaç yıl didindi. O pek çok şeyle pek çok kişiyle uğraşmak zorundadır Kimdir bu kişiler? Senaryo yazarı, görüntü yönetmeni, sanat yönetmeni, oyuncular, vb. Film çekmek için bir öykü gerekir Bu öykü kimi kez bir romandan alınabilir. Ayı'da James Oliver Curwood'un "Boz Ayı" adlı romanından beyaz perdeye aktarıldı. Bir filmin çevrilmesine temel olan metne senaryo denir. Filmin nasıl çekileceği (kamera nerede duracak, nereye çevrilecek, vb.) ise çekim senaryosunda yer alır. Senaryoyu yazan kişiye senaryo yazarı, kamerayı kullanan kişiye görüntü yönetmeni diyoruz. Başka kimler kaldı? Oyuncular var. Ayı filminde ayılar var. Sanat yönetmeni var. Filmin çekimi için gerekli olan şeyleri arayıp buluyor, bulduğu şeyleri düzenliyor. Filmin ses kaydından sorumlu olan kişi var. Örneğin Ayı filminde kuş sesleri, böcek sesleri duyarız Rüzgâr uğuldar. Kimi kez ayıların solumalarını bile duyarız. Ara sıra "Londra Senfoni Orkestrası" araya girer. Orkestra sanki güç anların altını çizer. Ayı yavrusu annesini yitirdiğinde, avcılar onları izlerken orkestrayı duyarız. Büyük Ayı avcıların elinden kurtulur ve müzik biter Tüm bu insanları kim yönetiyor? İşbirliğini kim sağlıyor? Kararları kim veriyor? Yönetmen kuşkusuz

Ne diyorduk? Ayıları sevmemizi sağlayan yönetmen bizim taraf tutmamıza da yol açıyor. Avcılar Büyük Ayı'yı vurduklarında, Büyük Ayı sinirini avcıların atından çıkarttı. İntikam aldı. O sırada sinemadaki çocukların çoğu "Ohhh, canıma değsin" dedi. Çocukların böyle davranmalarına yol açan kişi kim? Yine yönetmen. Bize her şeyi sevimli ayıların gözünden anlattı. Biz daha baştan ayılardan yana olduk. Oysa çocuklar tüm hayvanları severler Ben balık sevmeyen çocuk hiç

▲ *Film çekmek için bir oyku gerekir. Bu oyku, bazen bir romandan alınır. Bu filmin öykusu de Cunwood'un "Boz Ayı" adlı romanından alındı. Sonra da senaryolaştırıldı. Bir filmin çevrilmesine temel olan yazıya senaryo denir. Senaryoyu yazan kişiye ise senarist*

gormedim. Ama Buyük Ayı su birikintisinden bir balık tutup ayı yavrusuna attığında, ayıcık açlığını giderecek diye sevindik. Ayıcığın afiyetle yediği balığın da bir yavrusu var. O da şimdi annesiz kaldı. Tıpkı ayıcık gibi. Biz bunu hiç düşünmedik. Neden düşunmedik? Çünkü yönetmen annesiz kalan balık yavrusunu bize gostermedi. Buyuk Ayı geyik avladığında, geyiğin arkasında kalan yavruyu da göstermedi. Üstelik geyiği yedikten sonra uykuya dalan ayıcık, duşunde annesinin ölumüne yol açan toprak kaymasını ve annesinin ölduğunü gördü. Boylece yönetmen bize o acıklı olayı bir kez daha anımsattı. Yönetmen duygularımızı, duşuncelerimizi nasıl yönlendiriyor, gordunuz mü? Ama yönetmen olmak öyle kolay bir ış değil. Başkalarının duygularını, düşuncelerini yönlendirebilmek için çok şey bilmek gerekli. Çok şey bilmek için de çok okumak gerekiyor.

◀ *Filmin yönetmeni, ayıların eğitilmesi için bir kaç yıl didindi. Ama yine de küçük ayıcığın kimi yaramazlıklarına engel olamadı. Ayıcık sıkıldığında kendisini adım adım izleyen kameranın nasıl bir şey olduğunu anlamaya çalıştı*

BAMBAŞKA BİR DÜNYA

UZAY AMERİKA

Sevgili okuyucularım merhaba! Sizlerle en son ÇİN'de vedalaşmıştık. Bugun nerede merhabalaşıyoruz bılıyor musunuz? AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDEN Selam hepinize! Gerçekten bugün, hepbirlikte tadına doyamayacağınız bir geziye çıkacağız. Amerika Birleşik Devletleri'nde en güzel, en ilginç, en şaşırtıcı yerleri bir güzel gezeceğiz.

Amerika, bu günedek gördüğüm ülkelerden daha değişik bir ülke. Güzelliklerle çirkinliklerın, zenginlikle yoksulluğun, eşitlikle eşitsizliğin, açlıkla aşırı doygunluğun, kıyasıya çelişip durduğu yeni bir dünya.

Bu dünyanın insanları, herşeyin büyüğüne, irisine, yüksegine meraklı. Söz gelimi, en büyük kentler, en büyük arabalar, en büyük yapılar, en uzun köprüler, en yüksek gökdelenler ve en obur, en şişman, en güzel, en bılgili, en şık insanlar burada.

Daha neler neler! Asya'dan, Avrupa'dan, Güney Amerika'dan, Afrika'dan gelme insanlarla, artık soyları kurumuş Kızılderililerın çocuklarından oluşma, karma karışık bir ülke

Bambaşka bir insan topluluğu yaşıyor Amerika'da. Bu bambaşka topluluk, kendisi için bambaşka bir dünya yaratmış. Böylece Amerika Birleşik Devletleri ortaya çıkmış.

Haydi gelin, bu bambaşka ülkeyi, bir baştan bır başa hep birlikte gezelim! Her zaman olduğu gibi ellerınizi bana uzatın. Gözlerınizi yumun. İki katlı dev yapılı demir kuşun karnına doluşup bulutlara karışalım. Kıtalar, okyanuslar aşalım. Sonra ver elini Amerika! ..

İlk durağımız Hollywood. Orada dünyaca ünlü ÜNİVERSAL studyolarına gideceğiz. Sevdiğiniz birçok filmin çekildiği yerleri göreceğiz. Görkemli setlerde film çekimlerini izleyeceğiz. Binbir çeşit kamera ışık hilelerini birlikte öğreneceğiz. Başta UZAY YOLU ve E.T. olmak üzere bir çok ılginç filmin, çekiliş örneklerini izleyeceğiz. Ülkemızde KARA ŞİMŞEK adıyla gösterilen filmde kullanılan akıllı, arabayla tanışacağız. İçine binıp resimler çektıreceğiz. Bu gezide, akıl almaz yangınlara depremlere sel baskınlarına, savaşlara, kovboyların silahlı vuruşmalarına tanık olup öyle bir şaşıracağız kı!...

Uçağımız, Los Angeles hava limanına inerken, merak ve heyecandan içim içime sığmıyordu. Altımızda göz kamaştırıcı bir ışık denizi uzanıyor. Kent zaten ışıl ışıl. Bır de yılbaşı için yapılan ışıklı süsler bu ışıltıyı parıltıya dönüştürmüş. Aydede, düşük voltaja bağlı küresel bir ampul gibi söpsönük asılıp duruyor gökyüzünde.

Sabahleyin erkenden Los Angeles'i gezmeye çıkıyoruz. İlk durak dünyanın en ünlü film merkezi olan Hollywood.

Doğrusu ya, otobüsten inip de kendımi Hollywood'da bulunca, pek düş kırıklığına uğradım. Çocukluğumdan beri, gözümde büyüttüğüm, düşlerımi süsleyen Hollywood, burası olamazdı. Ama, gerçek buydu. Hollywood, kent ıçınde kilometrelerce uzanan bir geniş cadde üzerinde, avuç kadar bir semt görünümünde. Bınalar eski tip. Göze batan renkli bir yapı var: Çin tıyatrosu. Burada eskıden, ünlü filmlerin ilk gösterimi yapılırmış. Ünlü artistler tantanayla gala gecesine gelirmiş. Halk onları görmek için caddeye akın edermiş. Şimdilerde görünüm pek sönük.

Kaldırımlara, ünlü artıstler anısına, pirinç yıldızlar çakılmış. İnsan basıp geçerken, saygısızlık etmiş gibi oluyor. Keşke duvarlara çakılsaydı bu anı yıldızları.

İlerde bir meydancıkta, yine ünlü artistlerin ve film yapımcılarının el ve ayak izleri.

BEVERLY HİLLS ve BELLAİR, artistlerin yaşadığı görkemli semtler.

Kim korkar Frankeştayn'dan

Stüdyolarda bir başka aldatmaca daha. Ayakta dikiliyorum. Hiç ayaklarım görülebilir mi?

Yazık ki, burada da düş kırıklığı yakamı bırakmadı. Dillere destan villaları, köşkleri göreceğimizi sanıyordum. Ne gezer! Çoğu, yüksek duvarlarla gözlerden gizlenmiş Yüksek gerilim verilmiş dikenli teller yüzünden, yanlarına yaklaşmak da olanaksız.

Hollywood'u şöyle bir görmüş olduk kısacası

ÜNİVERSAL FİLM STÜDYOLARI

Bir günümüz, Üniversal film stüdyolarına ayrılmış. Sabah erkenden yine yollara düşüyoruz.

Bilyorsunuz filmler, konularına uygun, yapay ortamlarda çekiliyor Buralara "film seti" deniyor Üniversal stüdyolarında, binlerce film seti var. Son yetmiş yılda çekilmiş, izlemeye doyamadığımız, izleyip de unutamadığımız pek çok ünlü film buradaki yapay setlerde gerçekleştirilmiş

Üniversal Stüdyoları, uçsuz bucaksız bir alan üstüne kurulmuş hayali kentler, kasabalar, savaş alanları ile dolu. Burada bugün artık film çevrilmiyor. Ama, ünlü filmlere ait setler olduğu gibi duruyor Turistler buraları görmek için dünyanın dört bir yanından, Üniversal stüdyolarına akın ediyor. Bizler de onlara katılıyoruz

Amerika demek, bir bakıma kuyruk çilesi çekmek demek. Ülke çok kalabalık olduğundan, her yerde kuyruk oluşuyor. Burada da uçsuz bucaksız kuyruklarla yüz yüze geliyoruz. İster istemez bizler de ekleniyoruz bu kuyrukların ardına Böylece film setlerini gezmeye başlıyoruz.

İlk olarak, Star Wars (Yıldız Savaşları) filminin çevrildiği sete giriyoruz. Görevliler bizleri, hangar. andıran setin içine düzgün sıralarla yerleştiriyorlar. Aramızda, bu filmde rol almak isteyen birilerinin olup olmadığını soruyorlar. İstekli öyle çok ki!... Sadece gençler ve çocuklar değil, orta yaşlı hatta yaşlılar bile parmak kaldırıyor. Sonunda bir kaç genç seçiliyor. Filmde giyilen giysilere bürünüp sete geliyorlar. Sette filmin geçtiği yaşam ortamlarından biri hazır durumda Birden JEDİ adlı düşsel yaratık ortaya çıkıyor. Filmden bir sahne doğal ortam içinde dramatize edilerek, beyazperdeye yansıtılıyor. Şaşkınlık içinde kalı

yoruz. Artistlerin deneyimsizliğine karşın beyaz perdedeki görüntüler gerçek filmdeki gibi.

Bizlere rehberlik eden set görevlisi, durumu şöyle açıklıyor:"En ünlü, en sevilen, en görkemli filmler, hep burada görüldüğü gibi ışık ve mercek düzeneklerinin ustaca uyumuyla çevriliyor. Başka bir deyişle filmlerdeki nefes kesici sahneler, hep ışık ve mercek hileleriyle gerçekleştiriliyor." Daha ilk sette açıklanan bu gizi, kulağımıza küpe ediyoruz. Öteki setleri gezerken, artık pek fazla şaşırmıyoruz.

Yıldız savaşları setinden çıkınca, gökyüzünden yer yüzüne düşmüşe döndük. İçerde öylesine uzay havasına girmişiz ki!

Lastik tekerlekli tramvaylarla taşınıyoruz setten sete. Görevliler bizleri öylesine düzenli yerleştiriyorlar ki bu taşıtlara. Hiç bir aksama yok. Set olarak yapılmış köyler, kasabalar, kentler, limanlar, Kızılderili kampları, denizler, göller, savaş alanları vb. arasında yol alırken, birden bir köşeyi dönüyoruz. Görkemli bir ev tutuşmuş alev alev yanıyor. Boş bulunup öyle bir korkuyoruz ki! Çünkü, alevler üstümüzü sardı saracak. Meğer ev, yanmaz maddelerden yapılmış. Üstelik, koca bir konak görünümünde önümüze çıkan bu bina, sadece böyle bir evin ön yüzüymüş. Taşıtla biraz ilerleyince, arkasının boş olduğunu görüyoruz. O korkunç yangın da hemen sönüyor. Alevler kararıyor. Bu kez, is kokusu yayılıyor çevreye Gerçek yangın izlenimi vermek için bunu da gözardı etmemişler.

Yine büyük bir hangara doluşuyoruz. Burada, Üniversal stüdyolarının kuruluşunu anlatan bir film gösteriliyor. Stüdyo, yetmış yıl kadar önce kurulmuş. Sonra. unlu filmlerin çekiliş hazırlıklarından örnekler veriliyor. Bu bilgileri, ülkemizde Kara şimşek adıyla oynayan filmin baş kahramanından öğreniyoruz. Çok bilmiş arabaya (Kara Şimşek) binip, onunla sohbet ediyoruz.

King Kong filminin hazırlık çalışmaları çok ilginç. Herşey önce kağıt üstünde planlanıyor. Kingkong'un biçimi, kıyafeti, davranışları hep en ince ayrıntısına değin kağıt üzerinde planlanıyor. Sonra bu çizimlere uygun biçimde setler ve kahramanlar oluşturuluyor.

Sonra bir başka sete gidiyoruz

Ünlü film yıldızı Clark Gable'ın el ve ayak izlerini aradım. Bulduğumda da saygıyla selamladım.

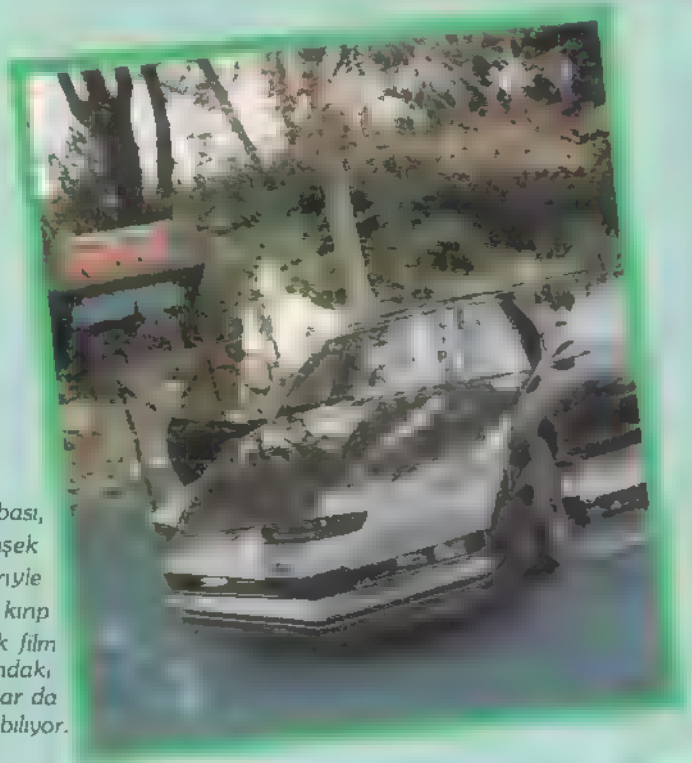

Maykıl'ın arabası, Kara Şimşek esprileriyle milleti kırıp geçiriyor. Üstelik film stüdyolarındaki olaylar da ondan öğrenilebiliyor.

orada. Bir metre boyunda maketlerden oluşma kentlerde, elli atmış santimlik metalden ve tahtadan yapılma füzelerle uzay gemileriyle yapılan savaşlara tanık oluyoruz. Gören de gerçek kentler de gerçek silahlarla kanlı savaşlar oluyor sanır. Oysa küçük maket setlerde, mercek ve ışık hileleriyle görkemli görüntüler yansıtılıyor beyaz perdeye.

Savaş bitince, bu kez E.T.'nin çocukla birlikte havada uçuş sahnesini gösteriyorlar. Bu gösteri için, aramızdan küçük bir çocuk seçiyorlar. Onu tavana asılı bir bisiklete bindiriyorlar. Sonra kamera ışık hileleriyle çocukla E.T. buluşuyor. Ve birlikte gökyüzünde uçuyorlar.

Başka bir sette, aramızdan seçilen iki genç, astronot kıyafetlerine bürünüp aya iniş filmi çeviriyor. Astronotlar, bellerinden tavana bağlı. Fonda ışık ve kamera hilesiyle ay yüzeyi oluşturuluyor. Sonra astronotlar aya iniş yapıyorlar. Beyaz perdeye yansıyan görüntüler öylesi-

ne gerçek ki!... Herşeyin aldatmaca olduğunu bile bile gördüklerimize hayran olmaktan, şaşırmaktan kendimizi alamıyoruz. Duvarlarda yürüme, boşlukta uçma, yerçekiminden kurtulma izlenimi veren sahneler. Hepsi de hileyle oluşuyor. Aslında ne duvarda yürüyen ne de boşlukta uçan var.

Yeniden tramvaya binip geziyi sürdürüyoruz. Ünlü filmlerde kullanılan eşya depolarını görüyoruz. Neler yok ki buralarda! Sonra çeşitli filmlerden anımsadığımız, görkemli saraylar, malikaneler, köşkler çıkıyor karşımıza. Hepsinin de sadece bir yüzü var. Arkası boş. Kimi binaların iki yüzü var. Bir yüzü eski bir Amerikan kasabasındaki evi, öteki yüzü Newyork'ta bir liman binasını temsil ediyor. Bir çok ünlü filmde set olarak kullanılan sokaklarda geziyoruz. Kimi yerlerin hangi filme ait olduğunu söylüyorlar. Çok duygulanıyoruz.

Karşıda, kırık dökük, göçmek üzere olan bir köprü var. Tramvayla o köprüye yönelince, ödüm kopuyor. Biz geçerken, köprü çatırdıyor. Kıl payı canımızı kurtarıyoruz. Köprü çöküyor. Bir kaç dakika geçmeden otomatik olarak yeniden ilk durumuna dönüyor.

Setleri gezerken, kimi yerde kendimi Paris'te, kimi yerde Tokyo'da, kimi yerde Moskova'da v.b. sanıyorum. Sokaklar öylesine ustalıkla düzenlenmiş ki, evlerin tek duvardan oluştuğunu bile bile yine de keyifle bakıyoruz çevreye.

Yol boyunca, kıyılara dizilmiş gemiler, füzeler, tanklar toplar uçaklar... Bunlar geçmişte kimbilir hangi filmlerde kullanıldı da yüreklerimiz korkuyla hopladı.

Yeniden kapalı bir sete giriyoruz. Burası savaşta bombalanan bir kent seti. Gerçekten, bombalar patlıyor. Ses ve ışık hileleriyle bombardıman, gerçek izlenimi veriyor. Evler yıkılıyor. Çığlıklar, elektrik kontakları, sirenler imdat sesleri...

Sonra birden King Kong, olanca korkunçluğuyla karşımıza çıkıveriyor. Boş bulunup öyle bir korkuyoruz ki, aramızda çığlık atanlar oluyor. Hele çocuklar!... King Kong, gök gürültüsünü andıran tüyler ürpertici homurtularla üstümüze geliyor. Bizleri içinde bulunduğumuz taşıtla birlikte kaptı kapacak.

King Kong bize dokunmuyor ama, kenti yerle bir ediyor.

Tramvaylardan iniyoruz. Kovboy filmlerinde kullanılan posta arabalarının bulunduğu bir yer. Arabalardan birine biniyoruz. Araba yürümeye başlıyor. Ama, yürümüyor aslında. Arkadaki fon hızla hareket ediyor. Fondaki resimler, ilginç. Çöller, vadiler, sarp kayalıklardan geçer gibi oluyoruz. Oysa araba yerinde duruyor.

Kısa bir aradan sonra yeniden tramvaylara doluşuyoruz. Başka bölümlere doğru yola çıkıyoruz. Birden, gök gürlemeye başlıyor. Ötede bir yerde, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor. Yokuşlardan seller akıyor. Ağaçlar köklerinden kopup yerlere devriliyor. Bizler de hızla bu afet bölgesine yaklaşıyoruz. Fotoğraf makinalarımızı video kameralarımızı, ıslanmasın diye koynumuza sokuyoruz. Sarıp sarmalıyoruz. Ama, çabamız boşa gidiyor. Birden bire yağmur ve gökgürültüsü duruyor. Seller kesiliyor. Ağaçlar eski haline dönüyor.

Set evlerin içlerine giriyoruz. Herşey yerli yerinde.

Bir başka alanda, harp gemileri, sandallar, savaş uçakları, uçan daireler. Gemiler bombalanıyor.

Şimdi de Afrika'da orman içinde akıp giden bir nehir kıyısındayız. Birden nehrin suları çekiliyor. Bizler tramvayla nehir yatağından geçiyoruz. Ardımızdan yeniden nehre sular doluyor. Tarzan filmleri, buralarda çevrilmiş.

Polisiye ve casusluk filmlerinin setleri de pek gizemli görünümde.

Bir tünele giriyoruz. Birden, deprem başlıyor. Evler yıkılıyor yangın çıkıyor. Sular patlıyor. İçinde bulunduğumuz tramvay, devrildi devrilecek. Herkes çığlık çığlığa bağrışırken, karşıdan üstümüze doğru hızla gelen bir tren beliriyor. Tam çarpışmak üzereyken, tren yana devriliyor. Biz de kurtulmuş oluyoruz.

Deprem sahnelerinin çevrildiği setlerden biri burası. Burada da herşey öylesine inandırıcı ki!.. Eni konu korku geçiriyoruz.

Bir göle geliyoruz. İçinde yarı yarıya batmış bir uçak var. Bir adam (manken) balık tutuyor. Birden sandalla birlikte batıyor. Kıyıdaki petrol tankları patlıyor. Biz olanlara şaşkın şaşkın bakarken, birden, (Jaws) filminde kullanılan manken balina, gölden fırlayıp üstümüze doğru saldırmasın mı! Herkes yine çığlık çığlığa...

Ünlü köpek yıldız (Lassi'nın) serüvenlerinin seti. Buralar zengin semtleri. Evler öylesine gözalıcı ki!...

Üniversal stüdyolarındaki hayal kentleri, kasabaları, dağları denizleri geride bırakıp giderken, içimde garip bir duygu beliriyor. Keşke diyorum, bu film hilelerini böylesine açık seçik öğrenmeseydim. Bundan sonra izleyeceğim filmlerin tadı kaçacak!

Sevgili okuyucularım! Hazır olun, bundan sonraki durağımız NEW-YORK!

Biraz sonra, kovboy filmlerinde yüzlerce kez gördüğüm bu posta arabasına bineceğim. Araba gerçekte hareket etmiyor. Arkasındaki resimler hareket ettirilerek araba ilerliyormuş gibi bir izlenim yaratılıyor.

AZ SONRA, ŞATODA..
AL BAKALIM, HAYDUT VERDİĞİN BİLGİLER 20 ALTINA DEĞER
OH! ÇOK TEŞEKKÜRLER, ULU EFENDİM!
ŞUNU DA SÖYLEYEYİM EĞER O BACAKSIZ OZANA ENGEL OLABİLİRSENİZ SİZİ DAHA BÜYÜK MÜKAFAT BEKLİYOR!
AMAN ULU EFENDİMİZ, BÖYLESİ BİR MÜKAFATIN KARŞILIĞINDA CEHENNEMDEŞİNİZİ BİLE SÖVERİM!
BENİ İYİ ANLADIN! AFERİN! ŞİMDİ HEMEN KAYBOLUN! SİZLERLE BİRLİKTE GÖRÜNMEK İSTEMEM!
ŞAİR BOZUNTUSU KENTİ ÇOKTAN TERKETMİŞ OLMASIN?
YOK CANIM! OKOCA AYISIYLA HIZLI YOL ALAMAZ ZATEN!..
KUSURA BAKMA BİSLOTO, BAŞKA BİR ÇÖZÜM BULAMADIM!
BENCE ASIL KUSURA BAKAN ALTINDAKİ EŞEKTİR HİHİ!...
ŞEYTAN VELET! HİÇ ZAMAN KAYBETMEMİŞ ŞİMDİ NE YAPACAĞIZ?
HAREKETE GEÇECEĞİZ!
HIRSIZLAR!! ARABAMI ÇALDILAR! DURDURUN!!

HUGO VE ARKADAŞLARI SAATLERCE AT KOŞTURUP UZUN BİR YOL KATETTİLER...
OFFF! FENA HALDE YORULDUM! DOĞRU YOLDA OLDUĞUMUZA EMİN MİSİN?
SİHİRLİ İĞNE BU YOLU GÖSTERİYOR!
HAYDİ, BİRAZ CESARET! HAPİSTEKİ ZAVALLI CİCEYİ DÜŞÜN!
HİÇ DEĞİLSE ONUN KARNI DOYUYORDUR.. ANLATABİLDİM Mİ!..
ÇEVREDE TEK BATAKLIK BURASIYDI VESEN İÇİNE GÖMÜLMEK İÇİN ONU BULDUN!..
SÖYLEME DE İTMEYE BAK!.. DEEEH!
DEEH! BİRAZ DAHA İT, KURTULUYORUZ!
KAHRETSİN, BU İNATÇI HAYVAN YÜRÜMEKTEN VAZGEÇTİ!
GAYRET, DOSTLARIM! HAVA SERİNLİYOR!.. ÖYLE SANIYORUM Kİ..
HİH HAVAR HAVAR
GELDİK !?

...AMA ÇIKMAZA !! SEVGİLİ NERGİS, ŞİMDİ BU DENİZİ AŞABİLMEMİZ İÇİN YETENEKLERİNİ GÖSTERMENİN ZAMANIDIR!
NE YAPAYIM İSTİYORSUN? HA?.. ŞAPKAMDAN BİR VAPUR MU ÇIKARAYIM!?..
HEY!! ŞAPKA, GEL BURA YA!..
AKLI DA ŞAPKASIYLA UÇMASIN DA!.
SOMP
HİGO, BİSKOTO! KOŞUN! ÇÖZÜM YOLUNU BULDUM!
ASLAN NERGİS! YARDIM ET BİSKOTO, ŞUNU DENİZE İNDİRELİM!
ENGİN SULAR BİZİ BEKLİYOR!..
SPLATCH!
BAZEN KENDİ KADERİMİ ÇİĞ ÇİĞ YEMEK GELİYOR İÇİMDEN

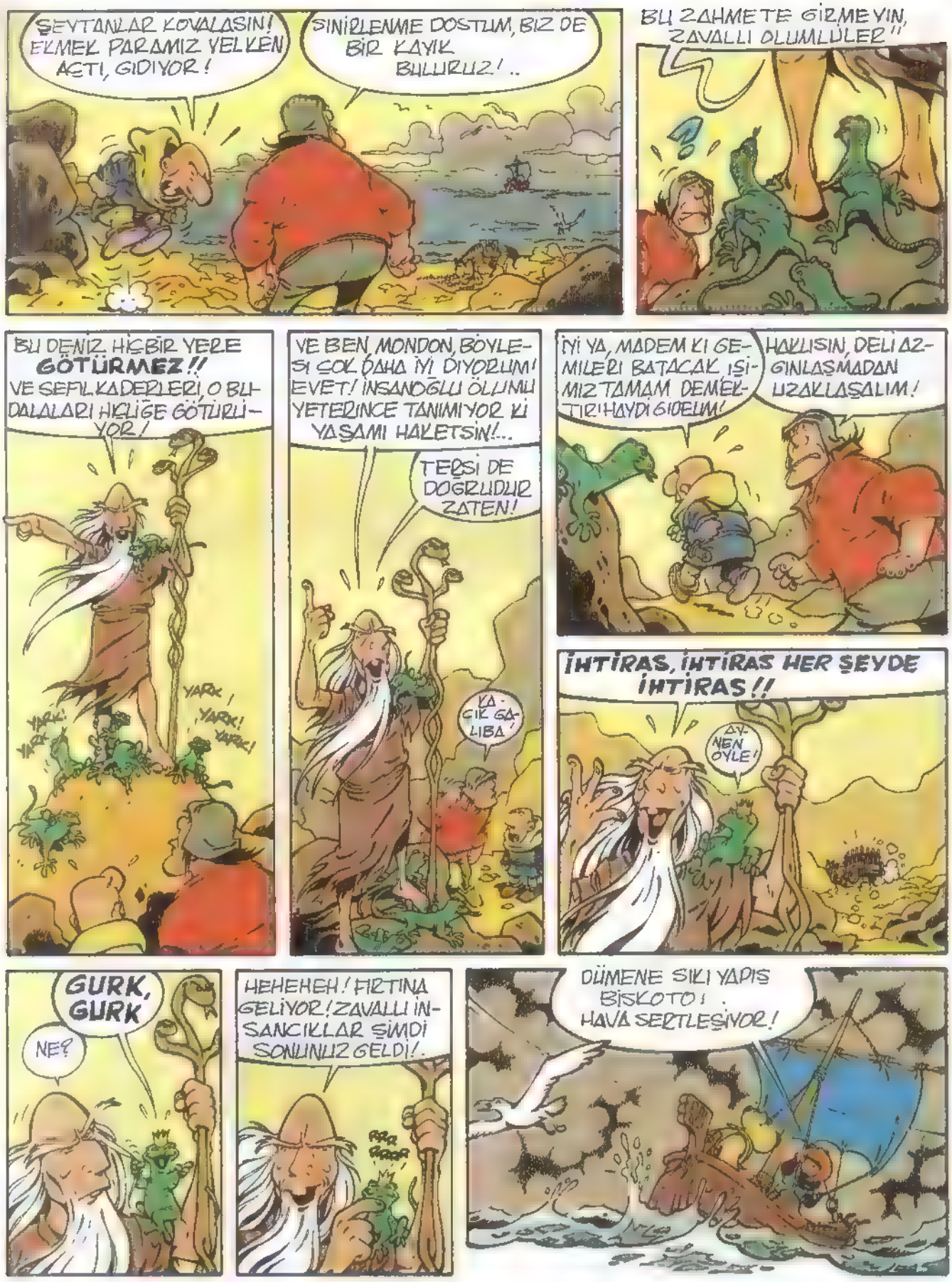
ŞEYTANLAR KOVALASIN! EKMEK PARAMIZ YELKEN AÇTI, GIDIYOR!
SİNİRLENME DOSTUM, BİZ DE BİR KAYIK BULURUZ!..
BU ZAHMETE GİRMEYİN, ZAVALLI ÖLÜMLÜLER!!
BU DENİZ HİÇBİR YERE GÖTÜRMEZ!! VE SEFİL KADERLERİ, O BU-DALALARI HİÇLİĞE GÖTÜRÜ-YOR!
YARK! YARK! YARK! YARK!
VE BEN, MONDON, BÖYLE-Sİ ÇOK DAHA İYİ DİYORUM! EVET! İNSANOĞLU ÖLÜMÜ YETERİNCE TANIMIYOR Kİ YAŞAMI HAKETSİN!...
TERSİ DE DOĞRUDUR ZATEN!
KA-CIK GA-LIBA!
İYİ YA, MADEM Kİ GE-MİLERİ BATACAK İŞİ-MİZ TAMAM DEMEK-TİR! HAYDİ GİDELİM!
HAKLISIN, DELİ AZ-GINLAŞMADAN UZAKLAŞALIM!
İHTİRAS, İHTİRAS HER ŞEYDE İHTİRAS!!
AY-NEN OYLE!
GURK, GURK
NE?
HEHEHEH! FIRTINA GELİYOR! ZAVALLI İN-SANCIKLAR ŞİMDİ SONUNUZ GELDİ!.
RRR GRRRR!
DÜMENE SIKI YAPIŞ BİSKOTO! HAVA SERTLEŞİYOR!

BİRDENBİRE KOPKOYU BULUTLAR GÖKYÜZÜNÜ KAPLAR, DALGALAR ÇILGIN GİBİ KABARIR, GÖK VE DENİZ BİRBİRİNE KARIŞMIŞTIR!...
YARDIM ET BİSKOTO!. EĞER YELKENLERİ İNDİREMEZSEK, YIRTI
RAAAAck
ANNEEEE!! KORKUNÇ! BÜYÜK BİR ANAFORA YAKALANDIK!
ANAFORUN ETKİSİNE KAPILAN KÜÇÜK GEMİ ÇABUCAK SULARA GÖMÜLDÜ VE KAÇINILMAZ..
.. BİR ŞEKİLDE..
BİSKOTO!! GLUB! YETİŞ GLUB!..
...HIÇLIĞE DOĞRU KAYDI!

WOORÂÂÂCK!
WOORÂÂÂACK!
?
VIRAAK, HAM, HAM!
DEFOL, PIS HAYHAN!
RAAAACK!
KALK BAKALIM TEMBEL OZAN! AYAKLAN, VAKİT GELDİ!
?
SELAM HUGO!
KİRAZ, SEVGİLİ PERİ KIZI!?
FAKAT, NASIL?... NEREDEYİZ?
YOLCULUĞUN SONUNDA.. GARGOLİA'NIN ÜLKESİNDESİN!
YA BİSKOTO İLE NERGİS?
MERAKLANMA ONLAR DA...
İMDAAT! ANNECİĞİM, YETİŞİN!!
EYVAH, ZAVALILAR.. ÇABUK KOŞ HUGO!
?

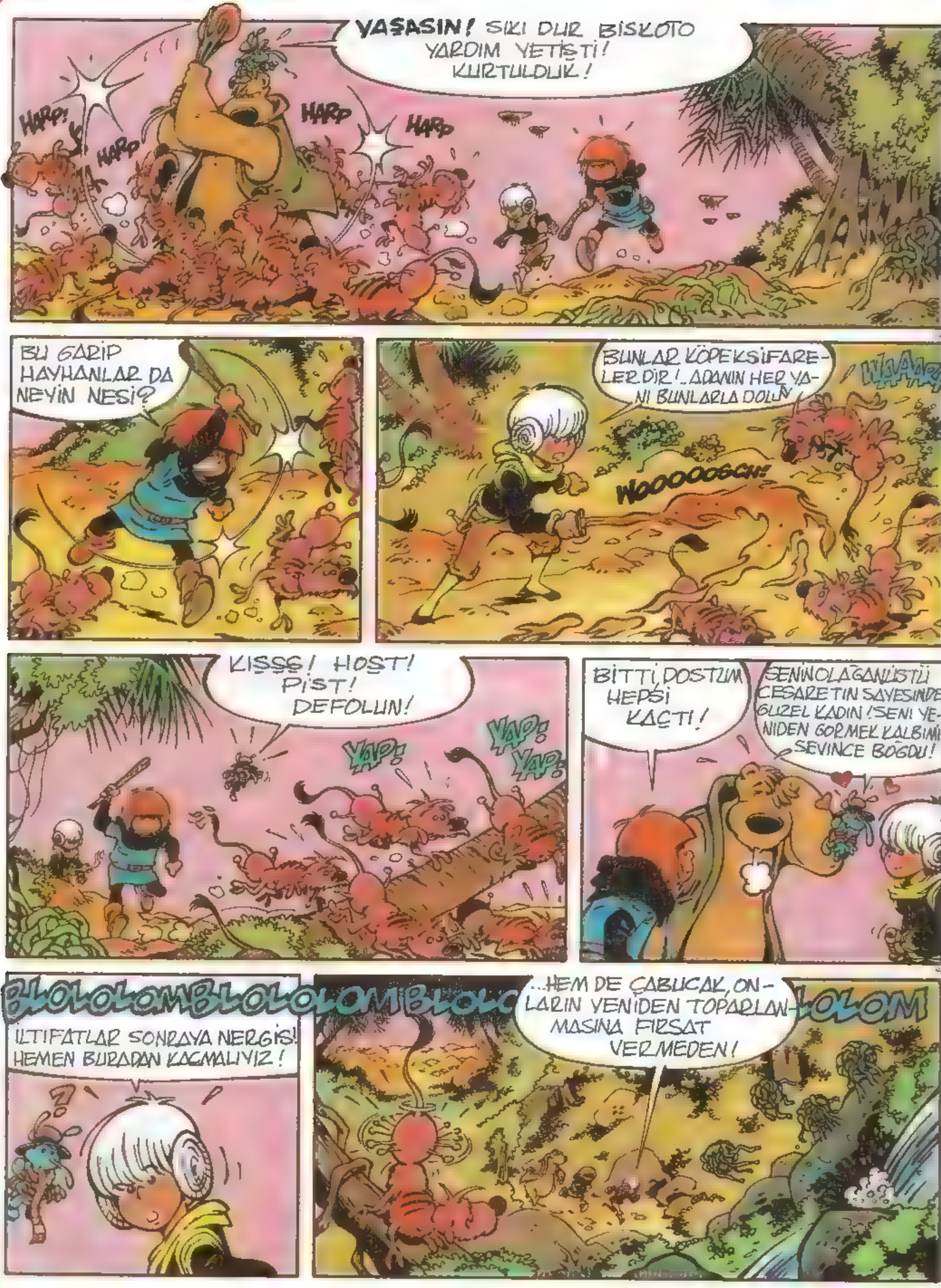
YAŞASIN! SIKI DUR BISKOTO YARDIM YETİŞTİ! KURTULDUK!
HARP! HARP HARP HARP
BU GARİP HAYHANLAR DA NEYİN NESİ?
BUNLAR KÖPEKSİFARELER DİR! ADANIN HER YANI BUNLARLA DOLU!
WAAARK
WOOOOOOSCH!
KIŞŞŞ! HOŞT! PİST! DEFOLUN!
YAP! YAP! YAP!
BİTTİ, DOSTUM HEPSİ KAÇTI!
SENİN OLAĞANÜSTÜ CESARETİN SAYESİNDE GÜZEL KADIN! SENİ YENİDEN GÖRMEK KALBİMİ SEVİNCE BOĞDU!
BLOLOLOMBLOLOLOMBLOLOLOLOM
İLTİFATLAR SONRAYA NERGİS! HEMEN BURADAN KAÇMALIYIZ!
...HEM DE ÇABUCAK, ONLARIN YENİDEN TOPARLANMASINA FIRSAT VERMEDEN!

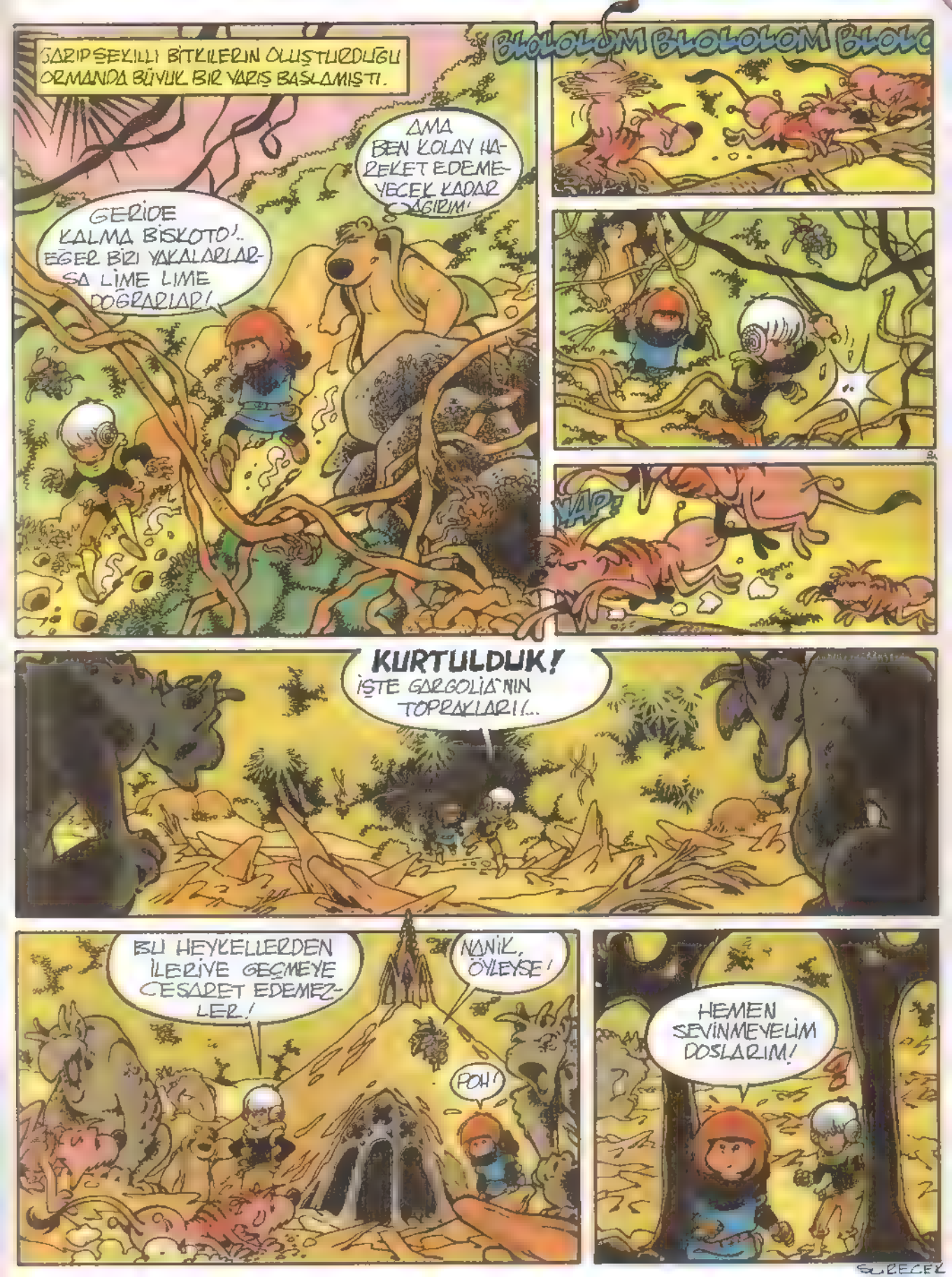
GARIP ŞEKİLLİ BİTKİLERİN OLUŞTURDUĞU ORMANDA BÜYÜK BİR YARIŞ BAŞLAMIŞTI.
BLOLOLOM BLOLOLOM BLOL
AMA BEN KOLAY HAREKET EDEMEYECEK KADAR AĞIRIM!
GERİDE KALMA BİSKOTO!.. EĞER BİRİ YAKALARSA LİME LİME DOĞRARLAR!
NAP!
KURTULDUK! İŞTE GARGOLİA'NIN TOPRAKLARI!..
BU HEYKELLERDEN İLERİYE GEÇMEYE CESARET EDEMEZLER!
NANİK, ÖYLEYSE!
POH!
HEMEN SEVİNMEYELİM DOSTLARIM!

ANADOLU SÖYLENCELERİ

ARSLANTAŞ EFSANESİ

Resimleyen: Hatice GUNEL

Kayseri'nin 90 km doğusunda, Toros dağlarının ortasında bir köy vardır. Eski Kayseri-Maraş yolu üzerindeki bu köy adını Hititlerden kalma bir arslandan alır.

Halen Kayseri müzesinde bulunan bu arslan granit taştan yapılmış olup 10 çift öküzün çektiği silindir tekerli kağnılar ile 1933 yılında Anam Yaylası'ndan indirilmiştir.

Arslanın her iki yanında Hitit yazısı ile yazılmış tarihçeler vardır.

Arslanın bulunduğu köyün adı eskiden Kokarkuyu iken daha sonra Arslantaş olarak değiştirilmiş.

Arslantaş köyü ve çevresi bir çok arkeolojik buluntu olabilecekken henüz ciddi bir araştırma yapılmamış bakir yerlerimizden birisidir.

Köyün yakınlarında bulunan Perçin denilen ören yeri hazine arayıcıları tarafından delik-deşik edilmiştir. Yüzlerce mezar açılmış, yekpare taştan yapılmış lâhitler parçalanmıştır.

Tarih olarak Hititlerden daha eskiye giden bulgular var mıdır, bilemiyorum. Ancak, Hitit arslanı ile ilgili efsane köyün tarihi kadar eskidir

ARSLANTAŞ'IN ÖYKÜSÜ

Belki yüz, belki iki yüz yıl önce Kokarkuyu köyünde bir çoban yaşardı. Koyunların dilinden anlardı Kuzusunu emzirmeyen koyunlara öyle bir kaval çalardı ki, koyun hem kendi kuzusunu, hem de başka kuzuları emzirirdi

Köylü de çobanlarını çok severdi Kimse adını söylemezdi. Babasının adından ötürü Mustunun oğlu, "Mustafanın oğlu" ya da "Mustoğlu" diye çağırırlardı çobanı

Mustoğlu'na sürüyü teslim ettikten sonra herkes rahat rahat uyurdu Çünkü; kimi Mustoğlu'nun ermiş olduğuna, kimi de tılsımlı olduğuna inanırdı.

Mustoğlu'nun dağlardan getirdiği otlar-çiçekler karnı ağrıyanın karnını iyileştirir, solucanı olanın solucanını dökerdi. Mustoğlu'na yeterki şu derdim var demeyi gör, hemen sana bir bitki getirir, ya kaynatır içirirdi, ya da çığ çiğ yedirirdi. Hastalığın da hemen iyi olurdu

Onun için Mustoğlu'na sadece çoban olarak bakmazlardı. Aynı zamanda köyün doktoru idi

Mustoğlu'nun doğru sözlüluğu ve dürüstlüğünden de hiç kimse şüphe etmezdi

Bir kış önü yine Mustoğlu sürüyü kattı önüne, dağlara, çayırlara yaymaya götürdü. Açyurtlağı'nın yamacına vurdu sürüyü. Kendisi de çıktı bir kayanın başına kaval çalmaya başladı.

Öğlen geçimi, ikindin önü Kızılgöl dağının tepesinde bir bulut belirdi. Mustoğlu hemen anladı bir fırtınanın kopacağını. Çünkü Kızılgöl'ün üstünde bulut belirdimi mutlaka fırtına çıkardı.

Mustoğlu hızla sürüyü toparlamaya çalıştı. Fakat fırtına geldi çevirdi. Bir iki saat içerisinde her taraf bembeyaz karla kaplandı.

Fırtınanın etkisi ile sürü köye ineceğine daha yukarılara çıktı.

Toros dağlarının tepesinde Anam Yaylası'nda kuytu bir yer buldu Mustoğlu. Vurdu sürüyü kuytuya. Kendisi de kardan-fırtınadan korunmak için bir kayanın kovuğuna sığındı. Sığındı ama gözlerine de inanamadı. Tipiden kaçıp sığındığı yer koskocaman bir oda, odanın ortasında altından bir geyik, geyiğin ayaklarının dibinde yüzlerce mücevher..

Önce rüya gördüğünü sandı. Dudaklarını ısırınca canı yandı. Kovuğun altından bir parça kar aldı, alnı yüzünü ovdu. Fakat gördükleri bir rüya değil gerçekti

Altın geyiğin yerini tam olarak belirlemek için dışarı çıktı. Çevresine bakındı. Her taraf bembeyaz karla kaplı olduğu için nerede olduğunu tam olarak kestiremiyordu.

Odanın hemen karşısında, karların altında bir yükselti gördü. Yükseltinin üzerindeki karları atıp, işaret koymak için o yöne yöneldi Eli ile karları silince korkudan dili boğazına kaçtı.Çünkü karların altında altın geyiğin bulunduğu odaya bakan bir arslan heykeli duruyordu.

Arslanı görünce Mustoğlu çılgına döndü. Sürüyu de unuttu, köyün yolunu tuttu. Bazan batarak, bazan yuvarlanarak köye geldi.

Kokarkuyu'lular Mustoğlu'nu bağırlarına bastılar Donmaması için at tersine yatırdılar.

Günlerce baygın yattı. Sonra kendine geldi. Fakat bu sefer de dili tutuldu, konuşamıyordu. Köylü ne kadar derde deva ot varsa kaynatıp, içirdi. Derken, bir gun dili çözüldü. Başından geçenleri bir bir anlattı köylüye...

Mustoğlu'nun yalanı dolanı olmadığı için köylü inandı

Anlatılanlara dayanılarak bir sürü haritalar çızıldi, kopya edildi. Bu haritalar elden ele dolaşmaya başladı.

Altın geyik ve arslan taş hikayeleri ile düşler kurularak karın kalkması beklendi

İlkbaharla beraber kazmayı küreği çeken dağlara düştü. O tepe senin, bu tepe benim diye altın geyik ile arslan taş arandı

Zamanla altın geyik, arslan taş hikayesi köyün dışına taştı. Önce komşu köylüler, ele geçirdikleri haritalar ile yeni tepeler kazmaya başladılar. Sonraları Höketçe, Karsavran, Kozan köylüleri de bu aramalara katıldılar.

Günümüzde kayaların üzerine oyulmuş yazılara bakılırsa bu kazılara Maraş'tan, Antep'ten, Adana'dan da katılanların olduğu görülür.

Bu kazı çalışmaları belki yüz yıl, belki de iki yüz yıl sürdü. Nihayet 1928 yılında Anam Yaylası'nda, toprak altındaki arslan heykeli bulundu.

Çevresi topraktan temizlenen arslan heykeli Kayseri Müzesi'ne taşındı.

Altın geyik bulundu mu, bulunmadı mı, bilemiyorum. Fakat Hitit arslanından dolayı Kokarkuyu'nun adı Arslantaş olarak değiştirildi.

Eğer bir gün yolunuz Arslantaş'a düşerse şu dörtlüğün doğruluğuna siz ler de hak verirsiniz;

Yaşa müdür beyim yaşa,
Yazılanlar gelir başa.
Karlı buzlu suyu soğuk,
Evin çıksın ARSLANTAŞ'a.

SATRANÇ

SATRANÇ BİLGİSAYARI "HAYALET"

Fotoğrafta gördüğünüz bir satranç bilgisayarı. Adı Fantom yani hayalet. Bilgisayarı ünlü satranç ustası David Levy programladı. Bilgisayar 12 farklı düzeyde oyun oynayabiliyor. Yani satranca ilk başlayanlarla da oyanayabiliyor. Satrançta ustalaşmış oyuncularla da. Hayalet, kendi taşlarını kendi hareket ettiriyor. Bunun için taşların altında manyetik bir düzenek kurulmuş. Satrancın kurallarını da biliyor. Ve hiç bir zaman kural dışı harekette bulunmuyor. Siz kural dışı oynarsanız da uyanıyor.

Dünyanın en gelişkin satranç bilgisayarlarından Hayalet. Hazırlayan, satranç ustası David Levy.

SATRANÇ NASIL YAZILIR?

S-A-T-R-A-N-Ç ŞEKLİNDE Mİ?

Satranç tahtasındaki 64 kareden her birinin adı vardır.

Siyah

8	a8	b8	c8	d8	e8	f8	g8	h8
7	a7	b7	c7	d7	e7	f7	g7	h7
6	a6	b6	c6	d6	e6	f6	g6	h6
5	a5	b5	c5	d5	e5	f5	g5	h5
4	a4	b4	c4	d4	e4	f4	g4	h4
3	a3	b3	c3	d3	e3	f3	g3	h3
2	a2	b2	c2	d2	e2	f2	g2	h2
1	a1	b1	c1	d1	e1	f1	g1	h1
	a	b	c	d	e	f	g	h

Beyaz

Hangi taşın nereye gittiğini ve ne yaptığını belirtmek gerekir. Bu iki şekilde yapılır: Çoban matını yazarak bu iki şekli tanıyalım. Yollardan biri şu:

Hamle sayısı	Beyaz	Siyah
1	e2-e4	e7-e5
2	f1-c4	g8-f6
3	b1-c3	f6xe4
4	d1 f3	e4xc3
5	f3xf7 + +	

Gördüğünüz gibi bu yolla oynanan taşın şeklini kullanıyoruz. Sonra da hangi kareden nereye gittiğini yazıyoruz.

ÖĞRENİYORUZ

Aynı oyunu şöyle de yazabiliriz:

Beyaz	Siyah
1 e4	e5
2 Fc4	Af6
3 Ac3	Axe4
4 Vf3	Axc3
5 Vxf7 ++	

Bu yolla, piyon dışındaki bütün taşları adlarının ilk harfleriyle belirtiyoruz. Fc4, "fil c4 karesine gitti" demek. Axe4 ise "at e4' karesindeki taşı aldı" anlamına geliyor.

Satranç yazımında kullanılan en önemli işaretler ise şunlar:

- - = gitmek
x = almak
+ = şah çekmek
++ = mat
0-0 = küçük rok (şah kanadından)
0-0-0 - büyük rok (vezir kanadından)

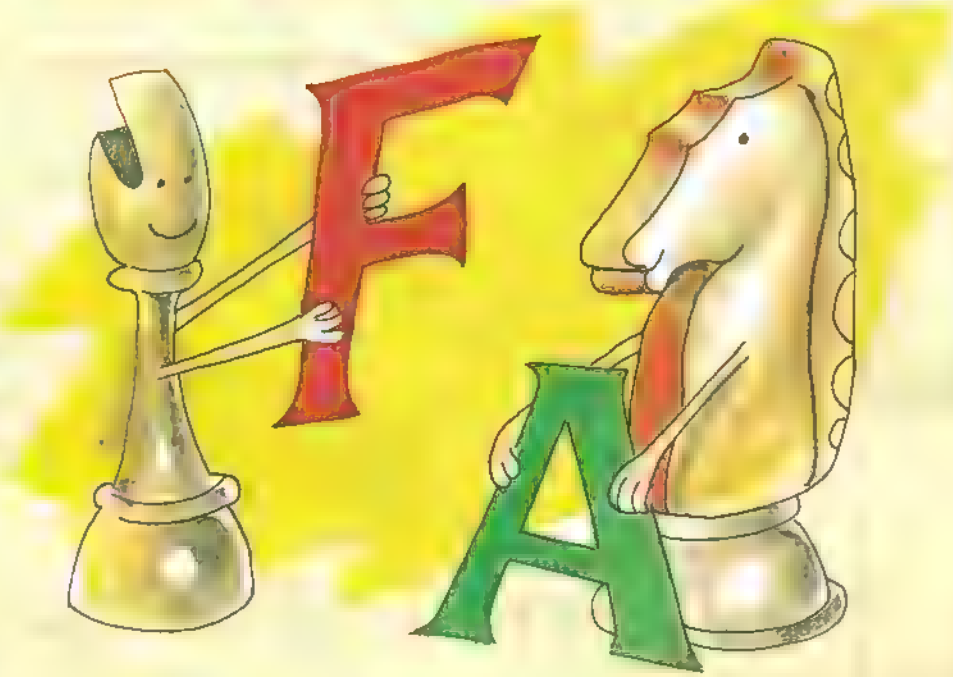

SATRANÇ NASIL OKUNUR?

SAT-RANÇ DİYE Mİ?

Satranç yazmayı öğrendiniz. Bakalım okumayı da başarabilecek misiniz? Yardımcı olmak için, ilk iki hamlede ne yapmanız gerektiğini biz açıklıyoruz

Beyaz	Siyah
1 e4	e5

(Beyaz piyon şahın önnüdeki 4'üncü, siyah piyonsa beyaz şahın önündeki 5'inci kareye geliyor.)

2 Af3 Ac6
(Beyaz at şah tarafından filin önündeki 3'üncü, siyah at ise vezir tarafından filin 6'ıncı karesine geliyor.)

3 Fc4 Fc5

4 c3 Ve7

Doğru oynadıysanız tahtada durum şöyle olmalı:

Evet, devam edelim.

5	0-0	d6
6	d4	Fb6
7	Fg5	f6
8	Fh4	g5
9	Axg5	f6xg5
10	Vh5+	Şd7
11	Fxg5	Vg7
12	Fe6+	Şxe6
13	Ve8+	A(f)e7
14	d5 ++(mat)	

Tahtanızdaki durum aşağıda görüldüğü gibi mi?
Eğer böyleyse, hamleleri okuyabiliyorsun demektir. Aferin!

*Alis Harikalar Diyarında

Alis sıcak bir yaz günü, öğleden sonra, ırmak kenarında oturmuş papatya falına bakıyordu. Birden önünden bir tavşanın geçtiğini gördü. Tavşan ceket ve yelek giymişti. Alis'in önünden geçerken kösteklı saatine bakıyordu. Birden gitmesi gereken yere geç kaldığını farketti. Koşmaya başladı.

Alis de tavşanı ızlıyordu. Tavşan birden bir deliğe girdi. Ardından da Alis. Delik, derince bir kuyuya açılıyordu. Alis poposunun üstüne yumuşak bir iniş yaptı.

Düştüğü yerin yakınında bir masa, üzerinde de bir şişe ve küçük bir kutu vardı. Şişenin üzerinde 'beni iç' yazısı okunuyordu. Kutunun üzerinde ise 'beni ye' yazısı ve içinde de güzel bir kek vardı. Alis her ikisinin de tadına baktı. Şişedeki şurubu içtiğinde küçücük kaldı. Keki yediğinde ise başı tavana değiyordu. Bir kaç denemeden sonra Alis, kendisini küçülten şuruptan içti.

Ve harikalar dıyarına doğru seyahatine başladı. Orada pek çok olağanüstü yaratıkla karşılaştı. Örneğin nargile içen mavi bir tırtılla. Görünmez olmayı becerebilen ve ancak sırıttığı zaman görünür olan kediyle. Karamsar bir deniz kaplumbağasıyla. Kirpiyi top gibi, flamingoları sopa gibi kullanarak kriket oynamaktan hoşlanan "Kalpler Kralıçesi" ile. Kraliçe, suç işlediğini düşündüğü insanların kafalarını kestiriyordu.

Alis, harikalar diyarında, tavşanın, sihirbazın ve fındık faresinin verdiği çılgın çay partisine yetişmek istiyor. Fakat, Kalpler Kraliçesi'ne ve onun oyun kartlarından oluşan askerlerine yakalanmaması gerekiyor. Yardımcı olur musunuz?

★ *"Alis Harikalar Diyarında" İngiliz yazarı Lewis Carroll'un 1865 yılında yazdığı ünlü bir çocuk klasiğidir.*

EGELEN

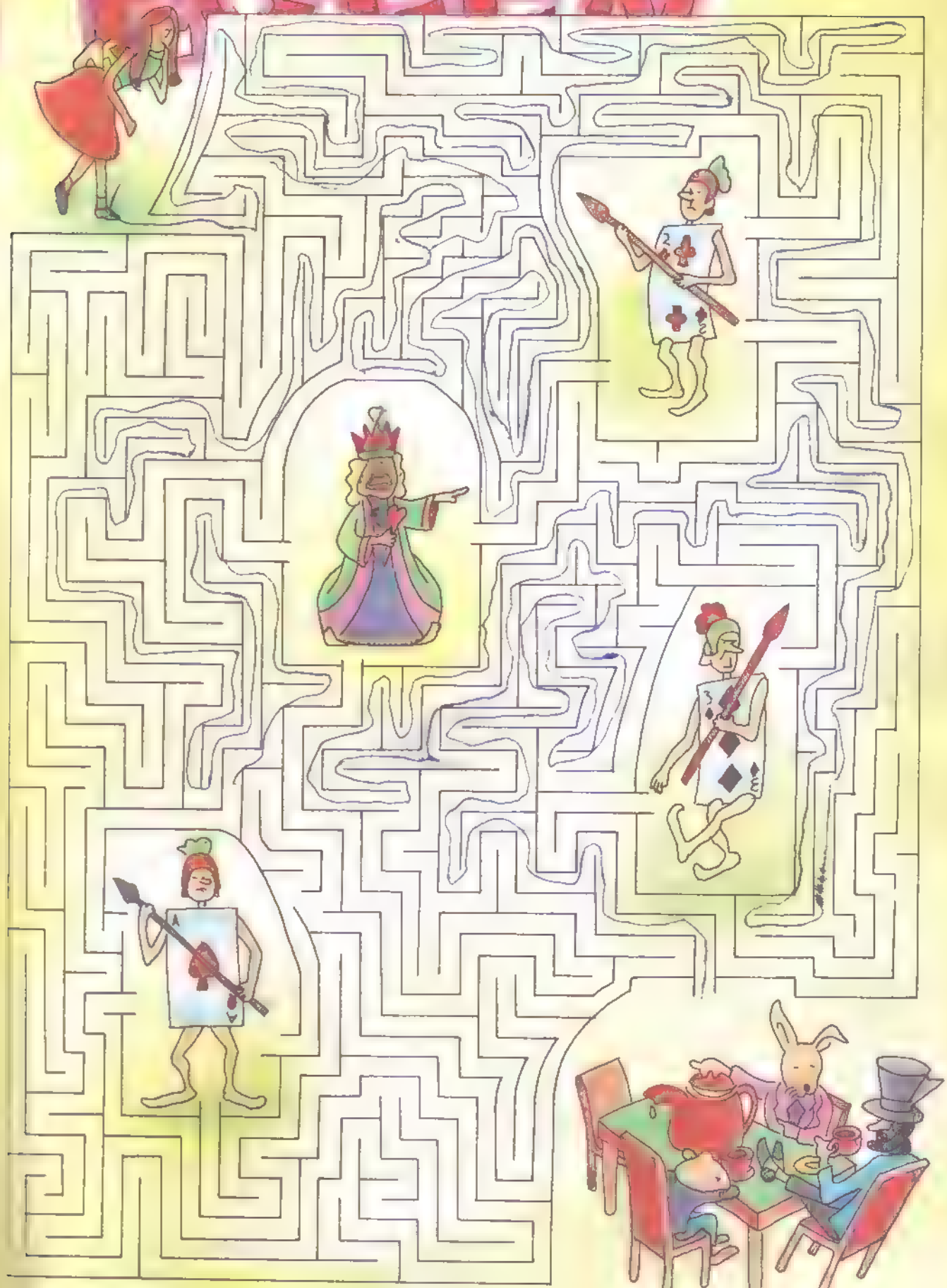

Öneri Bizden Beceri Sizden

KONUŞAN KURBAĞA NASIL YAPILIR?

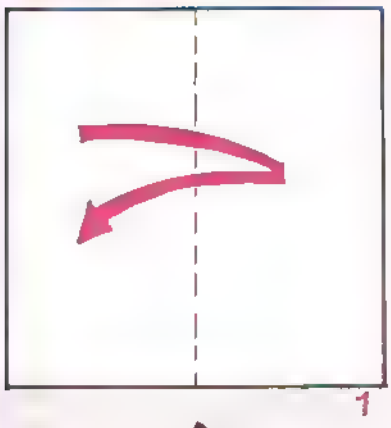

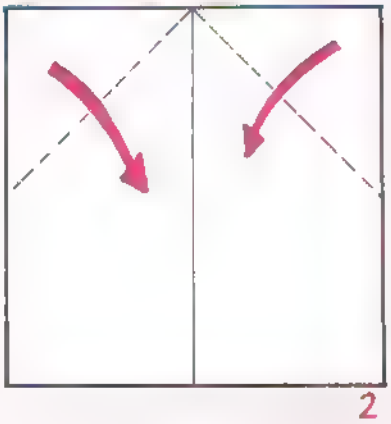

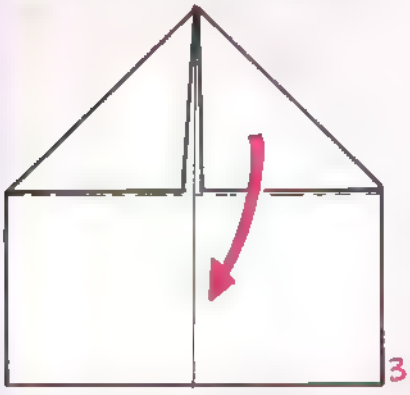

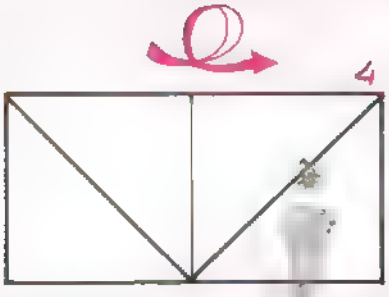

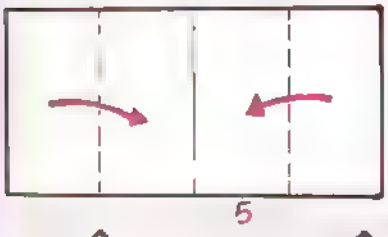

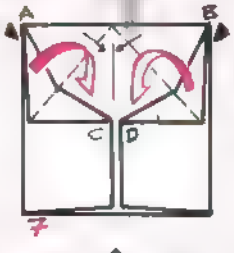

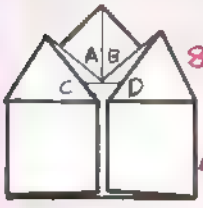

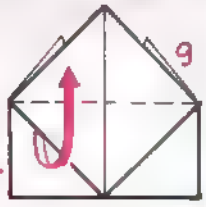

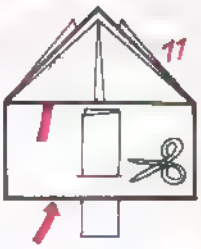

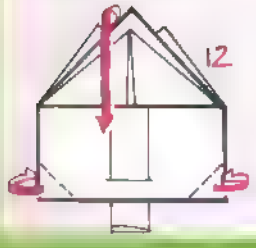

1 15x15 ya da 20 x 20 cm'lik kare boyutlu kağıt kullanın. İlkın sağ kenarı sol kenarın üzerine katlayıp açın. Ortada dikey bir katlama çizgisi oluşsun

2 Üstteki sol ve sağ köşeleri ortadaki katlama çizgisinde buluşacak şekilde katlayın.

3 Üçgen şekle gelen üst kısmı alt kısmın üzerine katlayın.

4 Kağıdı ters yüz edin. Size bakan yüz alta geçsin.

5 Kağıdın dış kenarlarını ortada paralel buluşacak şekilde katlayın.

6 Üst ortada buluşan iki köşeyi dışa doğru şekilde kesik çizgilerle gösterilen yerlerden katlayın.

7 A ve B köşelerini parmağınızla içeri doğru itin. A ve B köşelerini içeride birbirleriyle birleştirip kenarlarını birbirlerine paralel hale getirin.

8 Kağıdı ters yüz edin.

9 Baklavanın alt kısmını üstteki üçgen kısmın üzerine katlayın.

10 Ayrıca 12 cm uzunluğunda ve 4 cm eninde bir kağıt alıp, dörde katlayın.

11 Alttaki kısma şekildeki gibi bir yarık açıp, dörde katladığınız kağıdı buradan geçirin. Bu kağıda, üçgen kısmın da altına sokup, bant ya da zamkla yapıştırın.

12 Üst üste iki üçgeni alta doğru katlayın. Geride kalan üçgencıklere kurbağanın gözlerini çizin. Kağıdın alt kısmının uçlarını şekildeki gibi arka yüze doğru katlayın.

13 Konuşan kurbağanız tamamlandı. Şimdi şekilde gösterildiği gibi tutun. Katlanmış kağıdı aşağı yukarı hareket ettirin. Kurbağanızın konuştuğunu göreceksiniz. Dikkat. Eğer katlanmış kağıdı zamkla yaştırdıysanız kurumasını bekleyin.

Bendeniz Chester!

Beni tanımak şanstır.
Müthiş cazip bir tipim.
Bir o kadar da sakinim.

Ama... Görünce ***Chee-tos****'u*
Duyunca o müthiş çıtırı...
Kalbim gümgüm
Gözlerim dürbün.

Duramaz artık Chester

Chee-tos
yer
çıtır çıtır.

Chee·tos...
Bu çıtırdak
beni
çıldırtacak!..

UZAY

UZAY GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Yenibosna, Sanayi Cad. Gençosman Sk. No:6
34520 Bakırköy İstanbul Tel: 551 14 80

ÇEKİRDEK

ŞİMDİ DE COĞRAFYADAN BİR SORU SORACAĞIM. BUNU DA BİLİN GÖRELİM.

NEHİRLER ... ALMAKLAR SEL SULARI HEP DENİZE DÖKÜLÜYOR. NASIL OLUYOR DA DENİZ TAŞMIYOR.

BEN BİLİYORUM.

SÖYLE BAKALIM.

SUYUN FAZLASINI BALIKLAR İÇİYOR DA ONDAN ÖĞRETMENİM.

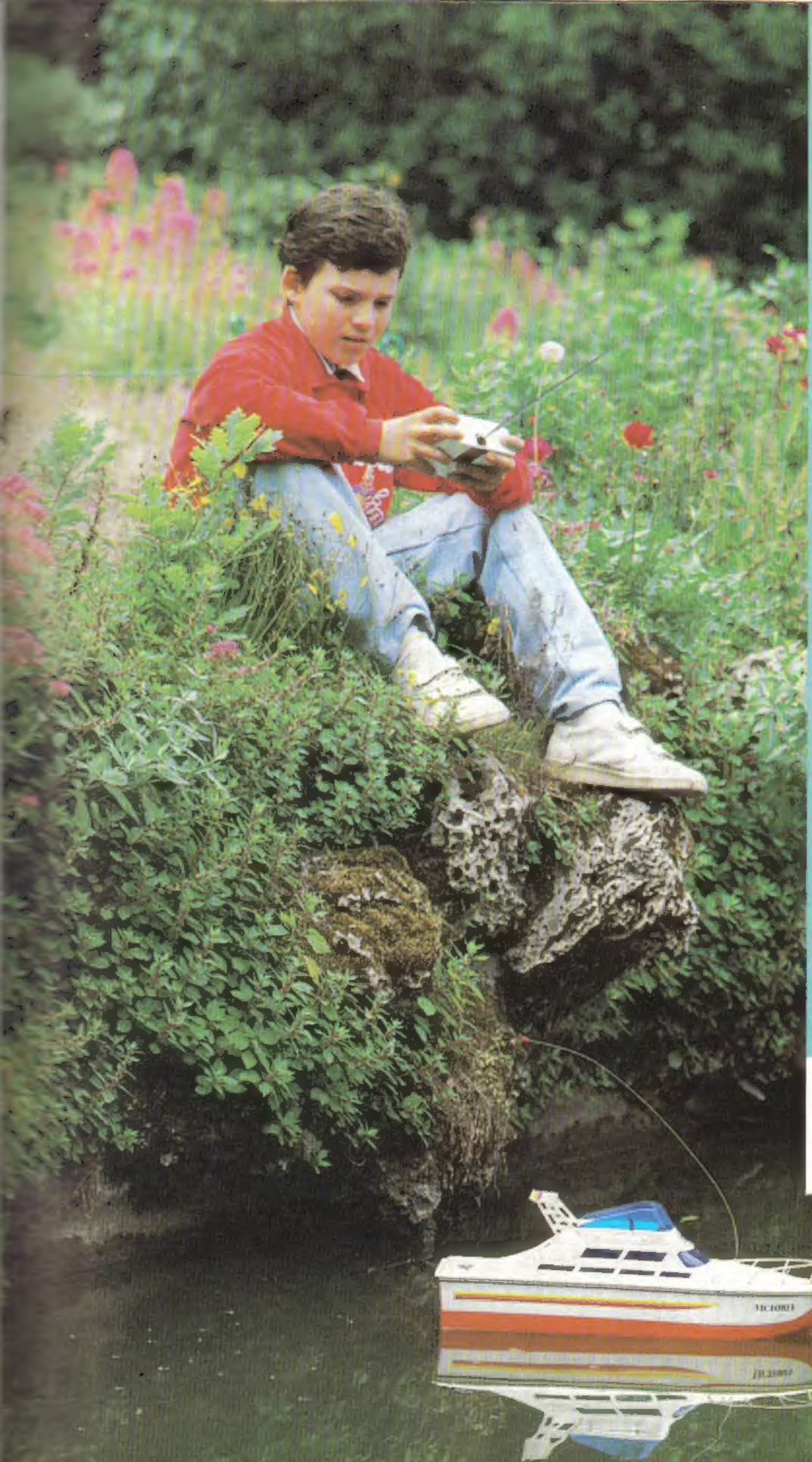

"On bir yaşındayım. Bu yıl ilkokulu bitireceğim. Ders çalışmak benim hobim. Boş zamanlarımda org çalar, paten yaparım. Büyüyünce gemi mühendisi olacağım. Koyu Fenerbahçe'liyim. Ninemin tatar böreğini çok severim..."

Kerim

Süper Yaşam Sigortalı.

Sevgili çocuklar. Süper Yaşam Sigortası'nda aylık 10-20 bin gibi bir tasarruf hem geleceğinizi güvenceye alır, hem de yatırılan sigorta primleri yaşamınızın ilk birikimine dönüşür.

Hemen bir büyüğünüzün elinden tutun, onu en yakın **Yapı Kredi Bankası** şubesine ya da **Halk Sigorta** acentesine götürün... Halk Sigorta Uzmanları size gereken bilgiyi versin.

Halk Sigorta | Yaşam Sigortası

BİR YAŞAM GEREĞİ

GENEL MÜDÜRLÜK: Telefon: (1) 174 39 40 (10 hat) **Adana Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (71) 132 787 - 132 788 **Ankara Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (4) 139 51 00 (4 hat) **Bursa Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (24) 21 82 97 - 20 51 22 **İzmir Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (51) 14 36 11 - 14 34 54

KİTAPLARINIZ HAZIR...
KİTAPLIĞINIZI HAZIRLAYIN !

İşte **Doğan Kardeş**'in çok sevilen,
çok ünlü kahramanları: Topaç,Hügo
ve Taşkafa...heyecan dolu çizgi romanlar.

Ve okyanuslar ötesindeki dünyayı
yanınıza getiren nefis bir gezi kitabı.

Birbirinden güzel,birbirinden heyecanlı,
yararlı albümler,kitaplar.Pırıl pırıl
ciltleriyle sizi bekliyor.

Hemen alın.Sizin de bir
Doğan Kardeş Kitaplığı'nız olsun.

Biz Bir Aileyiz 3.000 TL.

YAPI KREDİ
YAYINLARI

Satış merkezleri
İstanbul: Yapı Kredi Yayınları Meşrutiyet Cad.153, Tepebaşı-Akademi Kitabevi, Nişantaşı Elif Kitabevi, Beyazıt-Gençlik Kitabevi, Kadıköy-Taksim Büfe, Taksim
Ankara: Yapı Kredi Sanat Galerisi, Kızılay-Dost Dağıtım,Kızılay
İzmir: Yapı Kredi Sanat Galerisi, Mustafabey

MS